

ÅRSREDOVISNING

Svenska kyrkans nationella nivå 2019

Sändningens riktning är inifrån och ut

ÄRKEBISKOPEN HAR ORDET

Kyrkans liv bestäms av vår sändning, av missionen. Som många kyrkor i Europa vändas vi ofta över hur vi får människor in i våra byggnader, hur vi attraherar, engagerar, får dem att känna sig välkomna. Det har skapat berömvärda ansträngningar för att verkligen vara inkluderande.

Men vi får inte fastna i en utifrån-in-orientering av kyrkan. Det finns en risk att våra sätt att redovisa vårt arbete och föra statistik får oss att tänka enkelriktat: utifrån-in. Räknar vi möten ”ute” på andra arenor lika mycket som dem inne i våra egna lokaler?

Jesus råder sina lärjungar att gå ut och utlämna sig åt andras gästfrihet (Lukas 10:1-12). Att följa honom och hans vandring ända ut i marginalerna. Sändningens riktning är inifrån och ut.

Om detta påminns vi också i det ekumeniska arbetet. För 2019 tänker jag på besöket av patriark Bartholomeus, på vårt gemensamma biskopsmöte med de tanzaniska biskoparna, på 20-årsjubileet av den gemensamma deklarationen om rättfärdiggörelseläran som idag accepteras av katoliker, lutheraner, metodister, reformerta och anglikanska kyrkor på global nivå. Rörelsen inifrån och ut är också tydlig i det svåra och underbara som är vårt internationella arbete Act Svenska kyrkan, något som *Göra skillnad*-helgen i Uppsala i september synliggjorde.

När vi ser klimatkrisens andliga kärna blir det tydligt att vår mission inte är en enkelriktad rörelse. Mer och mer vaknar världen upp till klimatförändringarna och de hotfulla scenarion de medför. Då vore det bokstavligen synd att inte tala evangeliets ord, göra självårdens erfarenheter tillgängliga, bidra med humanitär hjälp och till rättvisa omställningar. Jag är glad över att biskopsbrevet om klimatet nu har kommit ut i en uppdaterad och reviderad utgåva. Inifrån och ut.

En grundläggande del av vår mission är arbetet med undervisning och lärande. Idag ser vi både andlig längtan och bristande språkförmåga. Och då menar jag med språk inte bara de uttalade orden, utan också det ordlösa språket, handlingarna, riterna och symbolerna. Vi bidrar till denna språklöshet om vi tror att kyrkans tilltal måste vara idel lättsmält och lättuggat.

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Vid årsskiftet blev barnkonventionen lag i Sverige. I den fastslås rätten för varje barn till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling. Nu är det hög tid att vi inser att också barns rätt till andlig utveckling är en obligatorisk angelägenhet för hela samhället. Det håller inte att förpassa religiösa frågor till den privata sfären.

Detta var också ett budskap i kyrkostyrelsens skrivelse till 2019 års tematiska kyrkomöte:

- Vi behöver lära och undervisa om bibelns berättelser och kristen tro.
- Vi behöver synliggöra kristen etik och den kristna tronns bidrag för rättvisa, fred och försoning.
- Vi behöver tolka och uttrycka kristen tro så att dess förmåga att ge oss människor mening och livsmod blir tydlig i vår tid.
- Med andra ord, vi behöver redovisa grunden för vårt hopp (1 Petrus 3:15).

Alla är vi kallade att vara del av denna mission!

ANTJE JACKELÉN
ÄRKEBISKOP

I ständig rörelse – för en hållbar kyrka

GENERALSEKRETERAREN HAR ORDET

Det är glädjande att se hur medlemmar väljer att engagera sig i Svenska kyrkans verksamhet genom att bidra ideellt, sjunga i kör, vara förtroendevald och arbeta som anställd. Eller som diakon, präst eller biskop ingå i det kyrkliga ämbetet. Alla människor bidrar med kunskap, erfarenhet och mångfald och tillsammans utgör vi den folkkyrka Svenska kyrkan vill vara. Många människor deltar i gudstjänster, barn döps, ungdomar konfirmeras och kyrkorna fylls i glädje vid bröllop och i sorg under begravningar. Under 2019 kan vi konstatera att nära sex miljoner människor vill stödja Svenska kyrkans verksamhet genom att vara medlemmar.

Den nationella nivåns verksamhet styrs av kyrkostyrelsens mål. Ett av målen innebär att den nationella nivån ska bidra till församlingarnas möjlighet att utföra sin grundläggande uppgift lokalt och att förutsättningarna för ett långsiktigt hållbart kyrkoliv stärks. Samordning och samverkan är nödvändiga beståndsdelar mot detta mål, inte minst på det administrativa området där effektiviseringar är angelägna. Församlingarna måste även i sämre ekonomiska tider ha tillräckliga resurser för att kunna fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Även om förutsättningarna är olika lokalt ska det finnas en likvärdig, kvalitativ och hållbar verksamhet i hela landets församlingar.

Det pågår för närvarande fördjupade samtal mellan kyrkostyrelsen och stiftsstyrelserna för prioritering i verksamheten och för att komma överens om en tydlig ansvarsfördelning. Syftet är att den löpande verksamheten långsiktigt ska upprätthållas på en ekonomiskt hållbar nivå som samtidigt medger utrymme för framtida utvecklingsbehov och satsningar.

Foto: Magnus Aronson/Ikon

För Svenska kyrkan är i ständig rörelse utifrån kristen tro. För att bidra till ett gott samhälle i en omvärld som ständigt förändras. Med insatser präglad av omsorg om människor i olika situationer och för skapelsen. Och Svenska kyrkans medlemmar är omistliga genom sitt engagemang och sitt medlemskap för att skapa en hållbar värld där människor känner hopp, mening och sammanhang.

HELÉN OTTOSSON LOVÉN
GENERALSEKRETERARE

Fakta om Svenska kyrkan

Foto: Kristin Lidell/Ikon

Svenska kyrkan har
5,8
miljoner medlemmar
56,4
procent av befolkningen

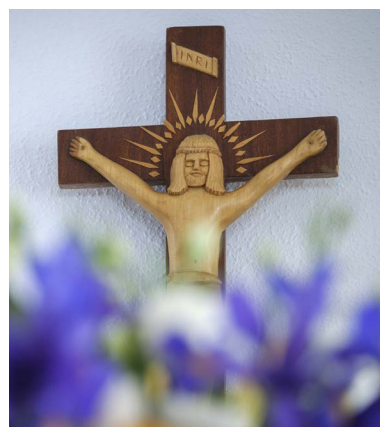

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Antal döpta	46 600*
Antal konfirmerade	26 700*
Vigslar inom Svenska kyrkan	15 400*
Begravningar inom Svenska kyrkan	65 400*
Antal gudstjänstbesök	14 000 000*

Antal församlingar
1332
Antal utlandsförsamlingar
31

Antal barn och unga i öppen verksamhet (antal besök/år)

1,4 miljoner*

Antal barn och unga i regelbunden verksamhet

119 000*

Antal vuxna i öppen verksamhet (antal besök/år)

2,7 miljoner*

Antal vuxna i regelbunden verksamhet

137 600*

Foto: Johannes Frandsen/Ikon

* Uppgifterna gäller 2018 och är avrundade.

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Diakoni

Antal kontakttillfällen

509 000*

Antal besök på sjukhus,
fängelse eller gruppboende

103 000*

Antal hembesök

110 000*

Antal anställda
- oaktat ålder

22 400

Antal förtroendevalda*

27 400

Foto: Johannes Frandsen/Ikon

Frivilliga som arbetar
i diakonal verksamhet

30 900*

Frivilliga som
arbetar i barn- och
ungdomsverksamhet

13 800*

Frivilliga unga ledare

9 500*

Foto: Alex Giacomini/Ikon

Act Svenska kyrkan

samlade in **200** miljoner kronor

Utöver detta fick Svenska kyrkan

210 miljoner kronor i bidrag, främst
från Sida och EU för sina internationella
insatser.

Foto: Josefin Casteryd/Ikon

Foto: Magdalena Martin/Ikon

Svenska kyrkan
äger och förvaltar
ca **3 400**
kyrkobyggnader
varav flertalet är
skyddade av
kulturmiljölagen
(KML).

Svenska kyrkan i utlandet har
utsänd personal på **40** platser
i **23** länder samt mobila präster
i tre världsdelar.

31 av dessa är församlingar i
enlighet med kyrkoordningen.

* Uppgifterna gäller 2018 och är avrundade.

Året som gått

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Det evangelisk-lutherska trossamfundet Svenska kyrkan rymmer en rik mångfald av verksamheter som uttrycker den grundläggande tro, bekännelse och lära som Svenska kyrkan står för. Församlingen är Svenska kyrkans primära enhet. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Regionalt framträder Svenska kyrkan som stift med uppgift att främja församlinglivet.

Kyrkostyrelsen ansvarar för Svenska kyrkans gemensamma angelägenheter på nationell nivå, såsom företräderskap i officiella relationer, normering och förvaltning samt stöd till stift och församlingar, exempelvis omvärldsanalys och forskning. Kyrkostyrelsen ansvarar också för officiella relationer till andra trossamfund i Sverige och i andra länder samt för de paraplyorganisationer där Svenska kyrkan är medlem.

Denna årsredovisning avser verksamheten på nationell nivå. Uppdraget är stort och arbetet är därför både brett och omfattande. De delar som beskrivs i denna verksamhetsberättelse utgör enbart exempel från året som gått.

Svenska kyrkan i samhället

Svenska kyrkan upprätthåller goda kontakter med beslutsfattare, lämnar remissyttranden och är en aktiv röst i samhällsdebatten. Svenska kyrkans budskap ska ha en tydlig teologisk grund, vara väl sammanvägt mellan Svenska kyrkans olika verksamheter och perspektiv samt vara förankrat i beslutade policyer. Det innebär att tillföra teologiska perspektiv på olika samhällsfrågor och tala tydligt om skapelseansvar, människovärde, upprättelse och frihet i de sammanhang där viktiga beslut fattas och genomförs, inom politik, förvaltning och i det civila samhället.

Svenska kyrkan företräds i första hand av ärkebiskopen, övriga biskopar, kyrkomötets ordförande, kyrkostyrelsens första och andra ordförande samt generalsekreteraren. Flera möten med ministrar och

myndigheter har genomförts under året i för Svenska kyrkan angelägna frågor, såsom möjligheten för flyktingar att få uppehållstillstånd i Sverige, psykisk ohälsa samt den ökade segregationen och nedskärningar som drabbar människor med funktionsnedsättning.

ÄRKEBISKOPEN

Ärkebiskopen efterfrågas ofta i de offentliga samtalen och i samhällsdebatten. Under 2019 har frågorna handlat om bland annat barns rätt till andlighet och tro, klimatet, digitalisering, om att motverka antisemitism och islamofobi, om utsatta kristna i världen och urfolkens rättigheter samt behovet av att skapa förutsättningar för tillit och demokrati och värna sammanhållning och integration. Ett sammanhang där ärkebiskopen själv bjuder in gäster till längre reflekterande samtal är podden *Prata till punkt med ärkebiskopen*, där möjlighet finns att pröva tankar i en avspänd ton.

TEKNOLOGISK INNOVATION OCH ETIK

Den snabba teknikutvecklingen för med sig stora möjligheter till nya lösningar, tjänster och innovationer i samhället, men också risker och utmaningar. Den fjärde industriella revolutionens teknologier med bland annat artificiell intelligens kan innebära genomgripande samhällsförändringar och nya förutsättningar för människor att leva sina liv. Det är en avgörande framtidsfråga att ta tillvara de möjligheter som ges med ny teknik och att utvecklingen sker på ett sätt som gagnar alla medborgare och ett inkluderande samhälle. Svenska kyrkans röst med fokus på existentiell och social hållbarhet efterfrågas i flera sammanhang och ärkebiskopen och andra företrädare har under året inbjudits till samtal med de som utvecklar teknik och medicin för att bidra med etiska och teologiska perspektiv och till de som ansvarar för att reglera förutsättningarna för tekniska och medicinska tillämpningar.

Ärkebiskop Antje Jackelén i möte med kultur- och demokratiminister Amanda Lind. Foto: Magnus Aronson/Ikon

ALMEDALSVECKAN

Svenska kyrkan medverkade i Almedalsveckan i Visby i juli med rundabordssamtal, seminarier, utställningar, kulturarvs- och klimatvandringar samt med gudstjänstliv för att bidra i frågor som rör social och existentiell hållbarhet. Dialog fördes med beslutsfattare, myndighets- och andra samhällsföreträdare samt med en samhällsintresserad allmänhet.

Varje kväll fördes samtal av mer personlig karaktär i Visby domkyrka med riksdagspartiernas företrädare. För att påminna om kyrkorummets möjligheter och vårt ansvar för klimatet arrangerades en av kvällarna en midnattskonsert i domkyrkan med det populära bandet *Deportees* som samlade 340 deltagare. *Den tomma stolen* fanns med i Svenska kyrkans seminarieprogram för tredje året i rad. Med den tomma stolen på plats vill Svenska kyrkan uppmärksamma människor som inte kan, får eller vågar vara på plats i Almedalen för att de riskerar att utsättas för våld, hot och trakasserier i Sverige och i världen på grund av sin etniska tillhörighet, sexuella läggning eller för att de kämpar för människors rättigheter.

Svenska kyrkan deltog också i Järvaveckan i Spånga i mitten på juni bland annat genom att medverka i ett seminarium som handlade om religionernas bidrag till integration.

SEXUELL OCH REPRODUKTIV HÄLSA OCH RÄTTIGHETER

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och jämställdhet tillhör Svenska kyrkans prioriterade utvecklingsfrågor internationellt. Trosbaserade organisationer har en avgörande roll inom dessa områden. Därför är det viktigt för Svenska kyrkan att finnas med när världens beslutsfattare möts för att diskutera och besluta kring dessa frågor.

Ärkebiskopen medverkade i FN-konferensen Nairobi Summit i Kenya i november, inbjuden av National Population Fund, UNFPA för att tala om tro och SRHR. Mötet fokuserade på hållbarhetsmålen 3 och 5 i Agenda 2030, hälsa och välbefinnande samt jämställdhet. Statschefer, ministrar, parlamentariker, opinionsledare, civilsamhället, trosbaserade organisationer och andra aktörer strålade samman för att främja arbetet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt förebygga mödradödlighet, sexuellt och genusbaserat våld samt barnäktenskap och könsstympning. När ärkebiskopen talade i avslutningsceremonin närvarade cirka 7 000 personer.

DELEGATION TILL BRASILIEN OCH COLOMBIA

Ärkebiskopen ledde en delegation från Svenska kyrkan som besökte de lutherska kyrkorna i Brasilien och Colombia i oktober. Resan var ett uttryck för gemenskapen inom Lutherska världsförbundet, LVF, och för Svenska kyrkans engagemang i fredsprocessen i Colombia. I Brasilien var ärkebiskopen huvudtalare vid ett nationellt präst- och diakonmöte i Curitiba. I Colombia mötte delegationen vice presidenten och andra regeringsföreträdare, likaså kommissionärer i den pågående sanningsskommissionen.

BISKOPAR MÖTTE BISKOPAR I TANZANIA

Svenska kyrkans biskopar besökte den Lutherska kyrkan i Tanzania i maj som en del av ett längre utbyte. Det första gemensamma mötet hölls i Rättvik 2015. Temat för de gemensamma dagarna var samtalsdokumentet från Lutherska världsförbundet, *The Church in the public space*, och mötet mynnade ut i ett gemensamt dokument kring vad kyrkoledarna gemensamt vill verka för i sina sammanhang. Efter de gemensamma dagarna besökte biskoparna i de sju stift som har vänstift i Tanzania sina vänstift och övriga besökte andra stift för samtal och besök i församlingar och på sjukhus.

KULTURSAMVERKAN OCH PRISER

Svenska kyrkan utlyser årligen kulturstipendier inom musik, film, litteratur, scenkonst och bildkonst till en sammanlagd summa om 500 000 kronor. Likaså delar Samiska rådet i Svenska kyrkan årligen ut 50 000 kronor i kulturpris till någon eller några som synliggjort samiskt kyrkoliv och bidragit till att bygga relationer mellan människor.

Under kyrkomötet fick Thomas Marainen och Randi Marainen ta emot Samiska rådets kulturpris av ordföranden, Ingrid Inga. Foto: Magnus Aronson/Ikon

Under Göteborg International Film Festival tilldelas varje år en filmregissör som synliggör existentiella och sociala rättvisefrågor Svenska kyrkans filmpris på 50 000 kronor och på BUFF, Internationella barn- och ungdomsfilmfestivalen i Malmö delas varje år Svenska kyrkans barn- och ungdomsfilmpris på 100 000 kronor ut.

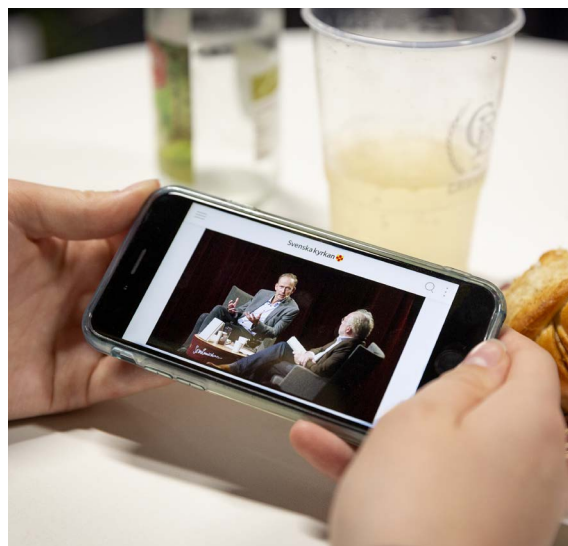
Svenska kyrkans liturgipris på 50 000 kronor, som belönar pågående arbete med nyskapande musik, dramaturgi, text och predikan, delades ut för första gången 2019. Priset tilldelades organisten Andreas Söderberg som arbetar i Nederluleå församling. Priset har till syfte att uppmuntra ökad delaktighet i gudstjänsten, kreativt bruk av den nya kyrkohandboken samt bidra till möten mellan det invanda i gudstjänsten och nyskapande uttrycksformer.

Svenska kyrkan genomför varje år ett omfattande program på Bokmässan i Göteborg. Programmet utgör ett forum där litteratur, kultur, samhälls- och livsfrågor står i fokus, främst i form av författarsamtal på *Se Människan-scenen* där aktuella författare samtalar med företrädare för Svenska kyrkan. Samtalen finns på Youtube och det totala antalet visningar från åren 2015–2019 uppgår till drygt 350 000. I år arrangerades på initiativ av Dagens Nyheter en kväll för klimatet på Göteborgs konserthus där Svenska kyrkan var medarrangör. Ärkebiskopen medverkade i ett scensamtal där även klimataktivisterna Greta Thunberg deltog på länk från New York. Under klimatkvällen delades en ny reviderad utgåva av biskoparnas klimatbrev ut till samtliga besökare.

www.svenskakyrkan.se/bokmassan

www.svenskakyrkan.se/klimatbrevet

www.svenskakyrkan.se/kulturstipendium

Alla författarsamtal på *Se människan-scenen* finns att ta del av på Youtube och som pod. Foto: Kristin Lidell/Ikon

Kördag på temat "Sjung till glädje" i Göteborgs domkyrka samlade många sångare. Foto: Kristin Lidell/Ikon

Samhällstjänster som samordnas av kyrkostyrelsen

Svenska kyrkan är huvudman för begravningsväsendet i nästan hela landet. Från och med den 1 januari 2019 ska varje församling och pastorat som är huvudman för begravningsverksamhet fastställa riktlinjer för hur begravningsverksamheten ska utformas. Syftet är att stärka och tydliggöra församlingarnas och pastoratens arbete. Genom tillägg i kyrkoordningens bestämmelser över kyrkostyrelsens uppgifter har det tydliggjorts att kyrkostyrelsen hädanefter svarar för övergripande frågor avseende begravningsverksamheten. Under året har därför kyrkostyrelsen påbörjat arbetet med att bygga upp en sammanhållen funktion inom området. Det hör till stiftets uppgifter att ha tillsyn över hur församlingarnas och pastoratens uppdrag för begravningsverksamheten fullgörs.

Samordning av krisberedskapen inom Svenska kyrkan sker på nationell nivå. Ett antal präster är beredda att på Utrikesdepartementets uppdrag och under Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps ledning vara stödpersoner vid allvarliga händelser som drabbar svenskar i utlandet. Under året har ett arbete inletts för att tydliggöra Svenska kyrkans roll och ansvar inom totalförsvaret. Svenska kyrkan finns närvarande i många länder och har goda kontakter med svenska konsulat och ambassader.

Jourhavande präst är en etablerad tjänst som erbjuder akut själavård i tre olika kanaler, telefon, digitala brev och chatt. Kanalerna är öppna och bemannade under nattens timmar när många andra samhällsfunktioner är stängda. Detta är en tjänst som alla kan använda anonymt vid oro, kris och i behov av samtalsstöd. Samtalen förmedlas via SOS alarm och telefonnumret 112. Under

2019 tog tjänsten Jourhavande präst emot cirka 78 400 telefonsamtal.

Det kyrkliga kulturarvet utgör en samhällsresurs för social och kulturell hållbar utveckling och den andliga dimensionen i kulturarvet genomsyrar hela Svenska kyrkans arbete. De ekonomiska förutsättningarna för församlingars ansvar att vårda och utveckla de kyrkliga kulturminnena har successivt försämrats efter millennieskiftet, samtidigt som kulturarvet till sin omfattning är oförändrat. Den kyrkoantikvariska ersättningen från staten är en nödvändig, men inte tillräcklig, ersättning för de merkostnader kulturmiljölagens krav medför. Slutsatserna i Riksantikvarieämbetets och länsstyrelsernas officiella rapporter till regeringen ger i allt väsentligt en positiv bild av Svenska kyrkans kompetens och arbete med det kyrkliga kulturarvet. I december 2019 beslutade riksdagen att under åren 2021–2025, bevilja Svenska kyrkan oförändrat 460 miljoner kronor/år i ersättning, att fördela till stiftet för vård och underhåll av kyrkliga kulturminnen.

Skara domkyrka rengörs ungefär vart tionde år. Målerikonservator Ninni Ekre använder mjuk pensel och dammsugare för att ta bort största delen av det damm som samlats på altarpuppans och därefter en torr sotsvamp för att ta bort det sista. Foto: Gustaf Helsing/Ikon

ACT-alliansen

Act Svenska kyrkan är en av cirka

150 medlemmar

i ACT-alliansen, Action by Churches Together. ACT-alliansen startade 2010 och är ett globalt samarbete mellan kyrkor och trosbaserade organisationer för katastrofinsatser, utvecklings- och påverkansarbete i över 100 länder.

Kyrkornas världsråd, KV

Kyrkornas världsråd, KV, är en gemenskap av

348 kyrkor vars huvudsakliga mål är kristen enhet och samverkan mellan kyrkor för fred och rättvisa. KV samlar kyrkor och samfund i över 110 länder och representerar

500 miljoner kristna från olika traditioner. Svenska kyrkan är medlem sedan KV grundades 1948.

Lutherska världsförbundet, LVF

Lutherska världsförbundet, LVF, samlar

145 kyrkor

inom den lutherska kyrkofamiljen till gemenskap och arbete för att förändra människors livsvillkor. LVF representerar

74 miljoner människor i **98 länder.**

Svenska kyrkan är medlem sedan LVF grundades 1947 i Lund.

På detta uppslag återfinns faktarutor om några av de organisationer och den verksamhet som vi hänvisar till i verksamhetsberättelsen.

Barnkonsekvens- analys

I kyrkans verksamheter görs barnkonsekvensanalyser när beslut fattas. För att bedöma om beslutets konsekvenser är positiva eller negativa för barnet används FN:s deklARATION om barnets rättigheter – barnkonventionen.

[www.svenskakyrkan.se/
barnkonsekvensanalys](http://www.svenskakyrkan.se/barnkonsekvensanalys)

Foto: Alex Giacomini/Ikon

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Svenska teologiska institutet i Jerusalem, STI

STI är ett teologiskt studieinstitut i Jerusalem, med inriktning på religionsteologi och religionsmöte – särskilt mötet mellan kristendom och judendom – samt ekumeniska kontakter med kristna ur olika kyrkotraditioner.

www.svenskakyrkan.se/STI

Svenska kyrkans utbildningsinstitut

På Svenska kyrkans utbildningsinstitut går blivande diakoner, församlingspedagoger, kyrkomusiker och präster sin avslutande pastoralteologiska utbildning. Under höstterminen 2019 fanns drygt

200 studerande inskrivna.

www.svenskakyrkan.se/utbildningsinstitutet

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Erik Lysén, internationell chef presenterar det nya namnet och den nya logotypen vid konferensen Göra skillnad. Foto: Magnus Aronson/Ikon

Act Svenska kyrkan

LANSERING AV ACT SVENSKA KYRKAN

Söndagen den 5 maj bytte Svenska kyrkans internationella arbete namn. Det som började med Svenska kyrkans mission i slutet av 1800-talet och Lutherhjälpen efter andra världskriget har nu blivit Act Svenska kyrkan. Namnbytet är en del av en större satsning för att öka kännedomen om Svenska kyrkans internationella arbete samt göra kopplingen till det gemensamma arbete som görs bland 150 kyrkor och organisationer internationellt inom ACT-alliansen.

En stor satsning har genomförts under året för att skapa kännedom om Act Svenska kyrkan, genom tv-reklam, bioreklam, digitala utomhustavlor och sociala medier. Flera filmer har producerats för att etablera den nya visuella identiteten och visa situationer och livsögonblick för personer från fyra världsdelar och samtidigt bjuda in till att bli månadsgivare. Inför lanseringen av Act Svenska kyrkan bytte gåvoshopen och funktionen för minnes- och hyllningsgåvor, webb och blogg kopplat till Svenska kyrkans internationella arbete grafisk profil och blev Act Svenska kyrkan.

www.svenskakyrkan.se/act

LÅNGSIKTIGT UTVECKLINGSSAMARBETE

Genom Act Svenska kyrkan verkar Svenska kyrkan för internationella och ekumeniskt samordnade missions- och

diakoniinsatser samt ett långsiktigt utvecklingssamarbete. Verksamheten formas genom samverkan med andra kyrkor, ekumeniska nätverk och utvecklingsorganisationer. Det internationella arbetet finansieras främst genom insamlade medel och bidrag från Sida och granskas av *Svensk insamlingskontroll* och är certifierad i enlighet med *Core Humanitarian Standard*, vilket innebär att ansvar och kvalitet ska genomsyra verksamheten.

Syftet med utvecklingssamarbetet är att bekämpa orättvisor och fattigdom genom att rikta in sig på grundorsakerna. Detta sker genom att stärka samarbetspartner att agera rättighetsbaserat inom den civila sektorn för hållbara, demokratiska, rättvisa och jämställda samhällen. Detta stärker människors egna resurser och involverar dem i processer för att förbättra sina livsvillkor.

Fakta om ACT-alliansen, LVF och KV finns på sid 10.

HUMANITÄRT BISTÅND

Act Svenska kyrkan räddar liv och lindrar nöd i akuta humanitära situationer världen över. Under året har Act Svenska kyrkan exempelvis bidragit med stöd till de mest drabbade familjerna efter jordbävningen i Kashmir i Pakistan. Efter översvämningarna och de cykloner som drabbade södra Afrika i början på året har Act Svenska kyrkan bidragit med förnödenheter och psykosocialt arbete via Svenska kyrkans psykosociala pool av erfarna medarbetare som med kort varsel kan bege sig till andra länder vid katastrofer. En ny insats riktad till

Sydsudanesiska flyktingar ska stärka deras ekonomiska egenmakt och minska deras biståndsberoende. Flyktingar erbjuds tillgång till låne- och sparmöjligheter för att starta småskaliga företag såsom jordbruksproduktion, affärs- och marknadsstånd, skrädderier och bagerier.

Över 80 000 bränder har härjat i Brasilien under året, varav mer än hälften i Amazonas där cirka 430 000 urinvånare lever. Act Svenska kyrkan har bidragit till bland annat mat och till resurser för att bekämpa bränderna. Act Svenska kyrkan har också via den lokala metodistkyrkan i Bolivia bidragit till att människor som drabbades av skogsbränder i Santa Cruz-regionen fått tak över huvudet, tillgång till vatten och mat samt sanitet.

I norra Irak försöker människor återskapa en vardag efter att terrorgrupperna har besegrats. Act Svenska kyrkan har under lång tid gett humanitärt stöd till Irak, på senare år med fokus på internflyktingar. Nu pågår arbetet med att bygga upp ett långsiktigt utvecklings-samarbete. Turkiets militära offensiv mot nordöstra Syrien, som påbörjades i oktober, orsakade att cirka 200 000 människor tvingades fly från sina hem. Under två veckor i oktober skedde nödhjälpsinsamling för Syrien på Svenska kyrkans Facebook- och Instagramkonton.

RELIGIONS- OCH ÖVERTYGELSEFRIHET

Religions- och övertygelsefriheten hotas på flera håll i världen. Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med Lutherska världsförbundet för att stödja kristna och människor av annan tro i utsatta situationer av diskriminering och förföljelse, exempelvis bland internflyktingar i delstaten Rakhine i Myanmar. Medlemmar ur ACT-alliansen kämpar för att få tillträde till lägren där situationen för rohingyerna är svår. Medarbetare ur den psykosociala poolen har under några veckor utbildat

personal och volontärer i psykosocialt arbete. Kyrkostyrelsen fortsätter att föra dialog med samhällsaktörer, politiker och internationella organ vad gäller brister i mänskliga rättigheter i Myanmar. Arbetet får stöd i en resolution som EU-parlamentet antog i september.

Medarbetare från Svenska kyrkan har genomfört en resa i norra Irak/Kurdistan under påskveckan för att genom sin närvaro markera sitt stöd för kyrkorna som lever i en politisk utsatthet och för att fira påskens gudstjänster med lokala församlingar.

INSAMLING AV PENGAR

Under 2019 samlade Svenska kyrkans internationella arbete in drygt 200 miljoner kronor från enskilda givare samt församlingar och stift. En grund för det goda resultatet är hårt och framgångsrikt arbete men också många gåvor samt ett stort testamente. Svenska kyrkans ideellt engagerade och anställda har under året aktivt bidragit i Radiohjälpens kampanjer Världens Barn och Musikhjälpen och Act Svenska kyrkan har från dessa kampanjer förmedlat drygt 7 miljoner kronor till exempelvis arbete i flyktinglägren Dadaab i Kenya och Kismayu i Somalia. Det arbetet syftar till att underlätta för flyktingar med funktionsnedsättning och motverka exkludering.

KONFERENSEN GÖRA SKILLNAD

Den 7-8 september träffades 750 ombud, anställda och förtroendevalda i Uppsala för konferensen *Göra skillnad* om arbetet i Act Svenska kyrkan. Deltog gjorde även internationella gäster verksamma hos partner, med expertkompetens inom humanitärt katastrofarbete och genusrättvisa. Syftet med konferensen var att sprida kunskap, ge möjlighet till erfarenhetsutbyte samt inspirera till fortsatt engagemang inom Act Svenska kyrkan.

Act Svenska kyrkan stödjer projekt med mentormammor i Sydafrika, Eswatini och Etiopien. Mentormamman Nelsiwe Mamba besöker en familj som består av mamma Bhekiwe Dube, 19 år, pappa Jacinto Matinbe, 20 år, och bebisen Sethu, 3 veckor. Foto: Josefin Casteryd/Ikon

Budkavlen med uttalandet från kyrkomötet delades ut till alla biskoparna som en symbol för att innehållet ska spridas inom hela kyrkan.
Foto: Magnus Aronson/Ikon.

Stöd till stift och församlingar

UNDERVISNING OCH LÄRANDE

Årets kyrkomöte i Uppsala var för första gången tematiskt. Med temat *Undervisning* låg fokus på den kristna trons bidrag i vår tid och på kyrkans uppgift att tolka och uttrycka kristen tro så att dess förmåga att ge oss människor mening och livsmod blir tydlig. Motionerna som behandlades av kyrkomötet fokuserade på temat, och de beslut som fattades kommer att bidra till verksamheten inom området. Temat gjorde att kyrkomötet organiserades något annorlunda än vanligt, med seminarier, tematiska block och diskussioner i olika forum.

Kyrkomötet gjorde ett unikt uttalande om vad den kristna traditionen kan bidra med och om den kristna trons bidrag för rättvisa, fred och försoning. Uttalandet lyfter behovet av undervisning och tolkning av bibelns berättelser med anknytning till människors livsfrågor och att förmedla grunden för kyrkans hopp. Kyrkomötet uppmanade också hela Svenska kyrkan till kraftsamling och en långsiktig och systematisk satsning på undervisning och lärande för att öka insikten om trons väsen och betydelse för samhället i stort. Under den avslutande ceremonin överlämnades budkavlar med kyrkomötets uttalande till biskoparna för att delas vidare inom hela Svenska kyrkan.

www.svenskakyrkan.se/kyrkomotets-uttalande-om-undervisning

FLYKTINGAR, ASYLSÖKANDE OCH INTEGRATION

Under 2019 fördelade kyrkostyrelsen 60 miljoner kronor i ekonomiskt bidrag till Svenska kyrkans arbete med flyktingar, asylsökande och integration. Medlen har

fördelats till församlingars aktiviteter, stiftens stödinsatser samt till insatser i den internationella verksamhetens flyktingarbete. Svenska kyrkan tilldelades även 15 miljoner kronor från regeringen 2019 för motverkande av hemlöshet, företrädesvis bland ensamkommande ungdomar. En fördelning till stift och församlingar av årets medel har genomförts.

Programmet *Interreligiös praktik för fred – En värld av grannar* syftar till att värna och utveckla relationer inom Svenska kyrkan och med omvärlden. Genom att binda samman det arbete som görs och de erfarenheter som finns i Svenska kyrkan inom fältet interreligiös praktik och migration med erfarenheter från andra kristna och trosbaserade aktörer runt om i Sverige och Europa ska programmet bidra till att fördjupa förståelsen mellan människor och stärka den interreligiösa infrastrukturen. Nätverket kan bli en kollektiv resurs för fredlig samexistens och en stark gemensam röst i samhället. Programmet knyter samman alltfler aktörer i arbetet för ett socialt hållbart Europa. Sju internationella och interreligiösa arbetsgrupper arbetar med särskilt avgörande frågor för religiösa samfund och för organisationer som arbetar med och för människor på flykt. Seminariedagar har också genomförts under hösten i Göteborgs, Skara, Strängnäs och Uppsala stift.

Ett problem för många trosbaserade aktörer som arbetar med människor på flykt är svårigheten att göra positiva röster hörda i ett många gånger polariserat medielandskap. Därför arbetar en internationell och interreligiös arbetsgrupp bestående av praktiker från Polen, Tyskland, Italien och Sverige särskilt med kommunikation i trosbaserade sammanhang och om hur hat mot religiösa grupper bör bemötas samt hur man kan lyfta

Här pågår språkcafé i Nyköpings församling. Foto: Johannes Frandsen/Ikon

fram andra erfarenheter. Slutsatser från arbetsgruppen lyftes in i den pre-summit som Svenska kyrkan arrangerade i januari 2020 i Malmö inför en slutlig summit i februari 2021.

Under det första halvåret kom situationen för flyktingar på Medelhavet återigen att aktualiseras. Det förändrade regelverk, som av kritiker brukar beskrivas som "kriminalisering av solidaritet", som införts av den italienska regeringen och som försvårar sök- och räddningsoperationer i Medelhavet, ledde till protester inte minst från kyrkligt håll.

TILLIT OCH DEMOKRATI

Tio stiftsstyrelser har under året beslutat att samverka i det långsiktiga programmet *Social hållbarhet fokus Tillit och Demokrati 2020–2023*. Programmet kommer att inventera de insatser inom området som redan pågår i stiftet, utveckla sätt att utbilda och metodutveckla, bedriva påverkansarbete samt teologiskt stärka medarbetare i frågor som rör människans värde och värdighet samt i frågor om tillit och demokrati. Programmet kommer att söka möjligheter till extern finansiering.

KLIMATSTRATEGIER

2018 års kyrkomöte beslutade att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utarbeta former för ett nationellt program för klimatstrategier och ett intensivt utvecklingsarbete har genomförts under året som gått. Undersökningar och dialog med förtroendevalda i stiftet har visat på en vilja att ta långsiktigt ansvar för skapelsen, däremot varierar kapaciteten bland stift och församlingar. Därför har kyrkostyrelsen i samverkan med stiftsstyrelserna planerat en resursförstärkning till stiftet i syfte att stärka

kompetensen för att möjliggöra ett intensifierat arbete. Den planerade klimatsatsningen har budgeterats med 25 miljoner kronor per år med början 2020, som en första etapp och med siktet inställt på klimatneutralitet 2030.

För att öka möjligheterna att ta ansvar för skapelsen lanserade kyrkostyrelsen i augusti Svenska kyrkans digitala miljöutbildning. Den ska ge anställda och förtroendevalda inom Svenska kyrkan en gemensam förståelse för vår tids miljöutmaningar och hur dessa är kopplade till Svenska kyrkans verksamhet och identitet. Utbildningen spänner över både teologi och praktik och nås via *Hållbarhetsportalen* som lanserades under våren för att samla gemensamma lösningar och annat stöd för det lokala hållbarhetsarbetet. Där återfinns också det nya teologiska reflektionsmaterialet *Omtanke*, som ger ytterligare möjligheter till eftertanke och gemensamma diskussioner om hållbar utveckling.

www.svenskakyrkan.se/hallbarhetsredovisning

HEARING OM TRANSPERSPEKTIV OCH TRANSPERSONER

I november genomfördes en hearing i Uppsala om transperspektiv i Svenska kyrkan. Hearingen var ett samarbete mellan Svenska kyrkan och Ekumeniska grupperna för kristna hbtq-personer, EKHO. Syftet var att fördjupa kunskapen om bland annat könsöverskridande uttryck, könsidentitet och könsdysfori. Detta för att bättre skapa utrymme för transpersoners behov, rättigheter och bidrag i Svenska kyrkans församlingar och i samhället i stort.

Många samlas när det är dags för gudstjänst i Svenska kyrkan i San Agustin, Gran Canaria. Foto: Lena Sjöström/Ikon.

ARBETE BLAND SVENSKAR I ANDRA LÄNDER

Svenska kyrkan i utlandets 31 församlingar runt om i världen har sammanlagt omkring 700 000 besök per år. På ytterligare ett 100-tal platser i världen finns svenska präster regelbundet. Uppdraget för Svenska kyrkans församlingar utomlands är detsamma som för en församling i Sverige. Här firas gudstjänst, förrättas dop och vigsel, det erbjuds samtal samt pågår barn-, ungdoms- och körverksamhet. Över 100 svenskar som sitter fängslade utanför Sverige får besök av kyrkans medarbetare likaså svenskar på sjukhus och ombord på båtar.

Under en vecka i augusti sammanstrålade 300 personer som engagerar sig för Svenska kyrkan i utlandet. Nyanställda introducerades, personal fick fortbildning och förtroendevalda och ombud fick inspiration för sitt fortsatta arbete.

www.svenskakyrkan.se/iutlandet

SOCIALA MEDIER – KYRKA PÅ NÄTET

Att vara kyrka på nätet är att skapa digitala rum för möten mellan människor och mellan människor och Gud. Svenska kyrkans officiella konton finns främst på Facebook, Instagram och Twitter och där sker daglig aktivitet. Svenska kyrkans vandringskonto på Instagram

där hundratals personer turats om att berätta om sin tro, sitt liv och engagemang i Svenska kyrkan hade drygt 11 000 följare vid årets slut.

Under påsken skapades flera inlägg på Facebook för att belysa påskens berättelser, bland annat ett quiz, en film med emojis och en sms-konversation mellan Simon Petrus och Maria Magdalena. Dessa inlägg fick stor spridning. Påskens inlägg hade totalt över en miljon visningar. I samband med bombdåden i Sri Lanka gjorde Svenska kyrkan inlägg på Twitter och Instagram. På Facebook delades en bön skriven av biskop Åsa Nyström och flera av de andra biskoparnas inlägg retweetades.

I slutet av mars bjöds det in till bönekväll på Facebook. Fyra präster och två redaktörer arbetade på lördag kväll för att ta emot människors förbönsämnen och be tillsammans. Inlägget nådde 18 620 personer och cirka 175 böner skrevs där. Under allhelgonahelgens fredag och lördag hade bönewebben cirka 37 000 besök. De som besökte webben formulerade 246 skriftliga böner där och tände 3 600 ljus.

Varje år presenterar IT-nyhetssajten IDG.se, i samarbete med Webbdagarna, en lista över Sveriges 100 bästa webbplatser. I år vann Svenska kyrkan första pris i organisationskategorin, se motivering nedan.

MOTIVERING – BÄSTA WEBBPLATS:

”Det är lätt att bli frälst av Svenska kyrkans sajt och genomtänkta närvaro på nätet. Sedan lanseringen av den nya sajten för några år sedan har de parkerat i toppskiktet på Topp100-listan. Det är imponerande att en så traditionstyngd organisation fortsätter att utveckla sin digitala närvaro för att nå ut med sitt budskap. I fjol lanserade man en mobilapp som vänder sig till barn samt markerade outtröttligt sin närvaro i sociala medier för att stötta

människor i nöd. Man tillät sig också att bli lite folkliga och lanserade nyligen appen *Bibelvers eller Mellovers* på Facebook, där vi skulle gissa om en textstrof kom från Bibeln eller en schlagerdänga. Oavsett om du är troende eller inte så rekommenderar vi ett besök på Svenska kyrkans sajt, där alla som jobbar med digitala kanaler kan hitta något att låta sig inspireras av”.

ADMINISTRATIVA STÖDFUNKTIONER

För att Svenska kyrkan ska kunna verka rikstäckande behöver församlingarna frigöra resurser för sin grundläggande uppgift och hushålla med de ekonomiska resurserna. Ett långsiktigt hållbart kyrkoliv kräver gemensamma administrativa lösningar. Kyrkostyrelsen arbetar därför i samverkan med stiftet för att utveckla ett effektivt administrativt stöd. Ett av de områden där Svenska kyrkan har möjlighet att uppnå stora effektiviseringar är kopplat till löne- och arvodeshantering och kyrkomötet har fattat beslut om att ett gemensamt lönecenter för hela Svenska kyrkan ska etableras till år 2022. Stora effektiviseringar kan också uppnås genom att utveckla digitaliserade arbetsätt för hela Svenska kyrkan som stöd för anställda, förtroendevalda och ideellt engagerade. Genom att skapa förutsättningar för administrativ effektivitet och digitala lösningar bidrar kyrkostyrelsen till att församlingar även på sikt ska ha tillräckliga ekonomiska resurser för att fira gudstjänster, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

FASTIGHETSREGISTER

Ett gemensamt fastighetsregister har införts i Svenska kyrkan under året. I registret fanns det vid årsskiftet 2019/2020 registrerade objekt för nästan alla ekonomiska enheter. I registret fanns 19 900 byggnader, varav

knappt 4 000 är kyrkor eller kapell, med en total area om 4 miljoner kvadratmeter bruksarea, samt 11 000 markobjekt med en total areal om 75 000 hektar. Cirka 85 procent av alla byggnader är uppmätta i enlighet med bestämmelserna i Svensk standard, och för cirka 80 procent av alla byggnader är lagfartsfrågan utredd och korrekt hanterad.

LOKALFÖRSÖRJNINGSPLANER

Enligt kyrkomötets beslut ska alla pastorat och de församlingar som inte ingår i pastorat ha en lokalförsörjningsplan. Detta ska vara ett stöd för att planera fastighetsinnehav utifrån prioriterade behov och ekonomiska förutsättningar. Kyrkostyrelsens roll i arbetet är inomkyrklig reglering och olika former av stödverktyg för stiftens, pastoratens och församlingarnas arbete.

I april levererades till stiftet ett introduktionspaket som de kan använda i sitt främjande- och utbildningsarbete, med bland annat en introduktionsfilm. I början av december publicerades en vägledning som stöd för stiftens och församlingarnas arbete med lokalförsörjningsplaner. Vägledningen innehåller dels en rekommenderad arbetsmodell, dels exempel på hur en lokalförsörjningsplan kan utformas. Tre utbildningar i användningen av vägledningen genomfördes runt årsskiftet för medarbetare i stiftet.

Variationen är stor bland Svenska kyrkans fastigheter. Här Domkyrkocentrum i Växjö. Foto: Ingela Stewén/Ikon

Förvaltningsberättelse

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Fördelningen av uppgifter inom Svenska kyrkan regleras i kyrkoordningen. Församlingen är den lokala pastorala nivån inom Svenska kyrkan med grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiften som är den regionala pastorala nivån främjar och har tillsyn över församlingens liv medan den nationella nivån utövar sitt stöd till församlingens utveckling i huvudsak via stiftet, vilket tar sig olika uttryck genom stiftens skiftande behov hos församlingarna i respektive stift.

Den nationella nivån är en sammanhållande kraft för Svenska kyrkan och bidrar till att uppdraget fullgörs rikstäckande och i internationellt samarbete. Detta sker genom ansvar för kyrkans gemensamma angelägenheter bland annat i fråga om inomkyrklig normgivning, överprövning av beslut, gemensam information, utbildning, ekumeniska relationer samt internationell diakoni och mission. Till uppdraget hör också att vara Svenska kyrkans röst såväl i det svenska samhället som internationellt och bidra till att Svenska kyrkan som helhet är en positiv kraft för att samhället ska hålla ihop och inte dra isär.

STYRNING OCH LEDNING

Verksamheten på den nationella nivån bedrivs i det registrerade Trossamfundet Svenska kyrkan, organisationsnummer 252002-6135 med säte i Uppsala. Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta organ på nationell nivå och dess 251 ledamöter väljs av medlemmarna, varav 249 väljs i direkta val och de återstående två väljs av de 31 kyrkoråden inom Svenska kyrkan i utlandet. Kyrkostyrelsen är Svenska kyrkans högsta ansvariga organ när kyrkomötet inte är samlat. Ärkebiskopen är ordförande och kyrkomötet utser övriga ledamöter för en period om fyra år. Den leder och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter. Kyrkostyrelsen handlägger ärenden enligt bestämmelser i kyrkoordningen, beslutar i alla övergripande och löpande frågor på nationell nivå och företräder Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsen är kyrkomötets beredande och verkställande organ. Det betyder att kyrkostyrelsen kan lägga fram förslag i olika frågor

genom skrivelser till kyrkomötet. Den ska också verkställa de uppdrag som kyrkomötet ger.

Direkt utsedda av kyrkomötet är även Läronämnden, Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, Svenska kyrkans valprövningsnämnd och Svenska kyrkans överklagandenämnd. Kyrkostyrelsen utser bland annat internationella rådet, rådet för Svenska kyrkan i utlandet samt kapitalförvaltningsrådet. Under året tillsatte kyrkostyrelsen två nya råd, Kyrkostyrelsens musikråd och Kyrkostyrelsens råd för administrativ samverkan. Kyrkostyrelsen ansvarar för all övergripande verksamhet.

Kyrkokansliet i Uppsala är organiserat i tio avdelningar som genomför verksamheten på den nationella nivån. Kyrkokansliets arbete leds av en generalsekreterare.

Den årliga styrningen, i relationen mellan kyrkomötet, kyrkostyrelsen, generalsekreteraren och avdelningschefer består i huvudsak av processer för planering och för uppföljning av verksamhet och ekonomi. Årligen upprättas en budget för en period av tre år och en detaljerad budget för nästkommande år. Uppföljningsprocesserna sker löpande under året där dialoger och avrapportering till kyrkostyrelsen sker tertialvis. Därtill finns en process för uppföljning i form av generalsekreterarens löpande rapportering till kyrkostyrelsen under året.

LEGAL STRUKTUR

Svenska kyrkans nationella nivå innehar dotterföretaget Svenska kyrkans förvaltningsaktiebolag och det vilande dotterföretaget Svenska kyrkans utbildningsaktiebolag. Förvaltningsaktiebolaget äger och förvaltar fastigheten Fjärdingen i Uppsala, som tillgodoser kyrkokansliets huvudsakliga behov av kontorslokaler. Svenska kyrkans nationella nivå innehar också andelar i intresseföretagen Fairtrade Sverige AB och Berling Media AB. Med hänvisning till 7 kap 3a§ i årsredovisningslagen upprättas ingen koncernredovisning på grund av ovanstående verksamheters ringa omfattning, i förhållande till den totala verksamheten på nationell nivå.

Inom ramen för verksamheten finns fyra filialer vilka utgörs av tre enheter inom Svenska kyrkan i utlandet vilka är placerade i Thailand, Hong Kong och Italien samt Svenska teologiska institutet i Jerusalem i Israel.

STIFTELSE

Svenska kyrkan på nationell nivå förvaltar 77 (77) stiftelser med anknuten förvaltning. Stiftelserna är egna juridiska personer och separata årsredovisningar/sammansättningar i enlighet med gällande lagstiftning upprättas för dessa och de ingår därför inte i balans- och resultaträkningen för Svenska kyrkan på nationell nivå. Tillgångarna i stiftelserna har vid årsskiftet ett redovisat värde på 270 (205) miljoner kronor. Avkastningen från stiftelserna tillförs till stor del den verksamhet som bedrivs inom Svenska kyrkan på nationell nivå. Vissa stiftelser lämnar dock bidrag även till mottagare utanför Svenska kyrkan beroende på vilket ändamål som ska främjas. Stiftelserna kan delas upp i följande kategorier; internationell mission och diakoni, utbildning, forskning och kultur och Svenska kyrkan i utlandet.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER 2019

Årets aktiviteter har på olika sätt främjat Trossamfundets ändamål; att levandegöra evangeliet och göra Guds rike känt. Här nedan följer några av de mer betydelsefulla exemplen. För en mer detaljerad beskrivning av årets aktiviteter se verksamhetsberättelsen.

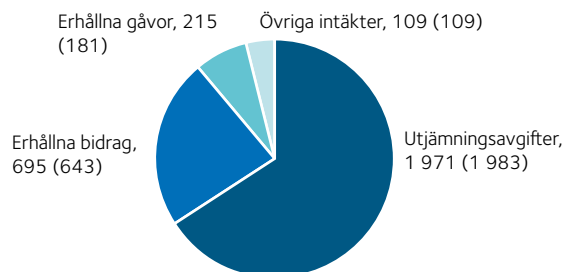
- Söndagen den 5 maj bytte Svenska kyrkans internationella arbete namn. Det som började med Svenska kyrkans mission i slutet av 1800-talet och Lutherhjälpen efter andra världskriget har nu blivit Act Svenska kyrkan. Namnbytet är en del av en större satsning för att öka kännedomen om Svenska kyrkans internationella arbete samt göra kopplingen till det gemensamma arbete som görs bland 150 kyrkor och organisationer internationellt inom ACT-alliansen.
- Årets kyrkomöte i Uppsala var för första gången tematiskt. Med temat Undervisning låg fokus på den kristna trons bidrag i vår tid och på kyrkans uppgift att tolka och uttrycka kristen tro så att dess förmåga att ge oss människor mening och livsmod blir tydlig. Motionerna som behandlades av kyrkomötet fokuserade på temat, och de beslut som fattades kommer att bidra till verksamheten inom området. Temat gjorde att kyrkomötet organiserades något annorlunda än vanligt, med seminarier, tematiska block och diskussioner i olika forum.
- Under 2019 fördelade kyrkostyrelsen 60 miljoner kronor i ekonomiskt bidrag till Svenska kyrkans arbete med flyktingar, asylsökande och integration. Medlen har fördelats till församlingars aktiviteter, stiftens stödinsatser samt till insatser i den internationella verksamhetens flyktingarbete. Svenska kyrkan tilldelades även 15 mnkr från regeringen 2019 för motverkande av hemlöshet, företrädesvis bland ensamkommande ungdomar. En fördelning till stift och församlingar av årets medel har genomförts.

- 2018 års kyrkomöte beslutade att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utarbeta former för ett nationellt program för klimatstrategier och ett intensivt utvecklingsarbete har genomförts under året som gått. Undersökningar och dialog med förtroendevalda i stift har visat på en vilja att ta långsiktigt ansvar för skapelsen, däremot varierar kapaciteten bland stift och församlingar. Därför har kyrkostyrelsen i samverkan med stiftsstyrelserna planerat en resursförstärkning till stift för att stärka kompetensen för att möjliggöra ett intensifierat arbete. Den planerade klimatsatsningen har budgeterats med 25 mnkr per år med början 2020, som en första etapp och med siket inställt på klimatneutralitet 2030.
- Kyrkomötet har 2019 fattat beslut om att ett gemensamt lönecenter för hela Svenska kyrkan ska etableras till år 2022.

TOTALA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Det ekonomiska utfallet uppgår till 1 460 (-26) miljoner kronor. De totala intäkterna uppgår till 4 572 (3 059) miljoner kronor, inklusive avkastningen från kapitalförvaltningen. Intäktsökningen jämfört med föregående år beror på ett stort överskott inom kapitalförvaltningen. Stark utveckling på de svenska och internationella marknaderna förklarar uppgången. Den största intäktsposten är utjämningsavgiften. Den omfördelas till största delen i det kyrkliga utjämningsystemet i form av utjämningsbidrag. Den näst största intäktsposten är erhållna bidrag, främst den kyrkoantikvariska ersättningen, som intäktförs i den utsträckning som den används. Ännu inte använda medel skuldförs i balansräkningen. Övriga bidrag kommer bland annat från Sida, EU, Radiohjälpen och olika stiftelser och används främst i den internationella verksamheten. Kollekt och gåvor är en annan betydelsefull intäkt, inte minst för den internationella verksamheten.

DIAGRAM 1: INTÄKTER* 2019 (MILJONER KRONOR, FÖREGÅENDE ÅR INOM PARENTES)

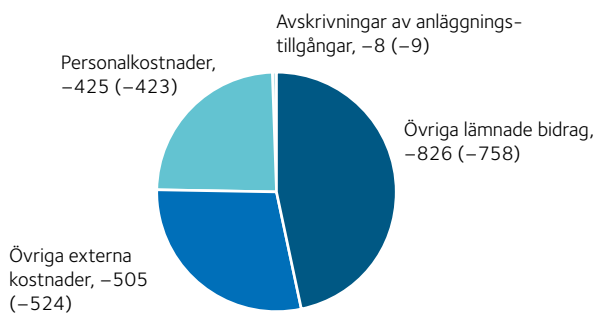
*exklusive kapitalförvaltningen.

Verksamheten utgår från kyrkoordningen och från de beslut som kyrkomötet och kyrkostyrelsen fattar. De totala kostnaderna uppgår till 3 073 (3 044) miljoner

kronor. Övriga lämnade bidrag avser främst lämnade bidrag för kyrkoantikvarisk ersättning 454 (415) miljoner kronor samt lämnade bidrag från den internationella verksamheten 244 (212) miljoner kronor. De internationella bidragen avser bidrag för utvecklings-samarbete, katastrofbistånd och samverkan i utlandet. I lämnade bidrag ingår också den största delen av kyrkomötets satsning på flyktingar och asylsökande. Utjämningsbidrag avser stiftsbidrag och församlingsbidrag för kyrkunderhåll, kostnadsutjämnning samt utjämnning avseende andelen medlemmar.

Svenska kyrkan på nationell nivå budgeterade för 2019 med ett utfall på 156 miljoner. Avvikelsen mellan utfall och budget beror till största del på bättre resultat från kapitalförvaltningen 1 581 (budget 408) miljoner kronor.

DIAGRAM 2: KOSTNADER 2019 (MILJONER KRONOR, FÖREGÅENDE ÅR INOM PARENTES)

FINANSIELLA INSTRUMENT

Marknadsvärdet på tillgångarna i kapitalförvaltningen uppgick per 31 december 2019 till 9 626 (8 295) miljoner kronor. Resultatet för 2019 inklusive bank- och förvaltningsarvoden uppgick till 1 582 (143) miljoner kronor, vilket motsvarar en avkastning på 19,1 (1,8) procent. Det sammanvägda jämförelseindexet för perioden var 17,9 (-0,6) procent. Avkastningen på 19,1 procent är 14,3 procentenheter högre än avkastningsmålet och den näst högsta för ett enskilt år sedan förvaltningen togs över av Trossamfundet år 2000. Resultat för året är det högsta sedan relationsförändringen med staten.

Det är också åttonde året i följd som avkastningen överträffar den sammanvägda normalportföljens avkastning. Överavkastningen mot index är helt hänförlig till en övervikt i aktier på mellan sex och nio procentenheter under året jämfört med normalportföljen. Tack vare den starka utvecklingen under senare år har avkastningen sedan start år 2000 nästan kommit ikapp avkastningsmålet för samma period. Förvaltningen övertogs av Trossamfundet vid millennieskiftet. Den ackumulerade avkastningen uppgick vid årsskiftet till 153,2 procent medan målavkastningen var 156,5 procent. De mycket

dåliga börsåren 2001, 2002 och 2008 är den främsta orsaken till den svaga avkastningen under det förra decenniet.

AKTIEFÖRVALTNING

Aktieförvaltningen bidrog netto med 1 407,7 miljoner kronor. Det var dock endast tre av de sju förvaltarna som överträffade sina jämförelseindex, netto efter avgifter. Högst avkastning hade Ethos aktiefond (förvaltd av SEB) med 37,0 procent (index 35,0) och Ethos globala aktiefond (förvaltd av RobecoSAM) med 35,1 procent (index 34,4).

RÄNTEFÖRVALTNING

Den svenska ränteförvaltningen gav 1,6 procent i avkastning vilket är 0,5 procentenheter högre än index. Företagsobligationsfonden gav 9,4 procent, vilket är 2,8 procent bättre än index.

FASTIGHETSFONDER

Tillgångsslaget fastighetsfonder bidrog med 10,8 procents avkastning. Avkastningen grundar sig dock till stor del på årliga externa värderingar av bestånden i de olika fastighetsfonderna som Svenska kyrkan har investerat i. Dessa värderingar görs årsvis men fastställs ofta långt in i första kvartalet, varför det blir en eftersläpning på ett år i värdeutvecklingen. Avkastningen i 2019 års resultat innefattar därför värderingen per 31 december 2018. Det finns vid tidpunkten för årsredovisningens upprättande inga av den nationella nivån kända faktorer som ger anledning att anta att värderingen 2019 skulle vara väsentligt lägre än värderingen 2018.

ALTERNATIVA PLACERINGAR

Alternativa placeringar gav en avkastning på 5,3 procent, något högre än jämförelseindex på inflationen plus 3 procent. Som tidigare konstaterats kan dock den löpande värderingen för främst de aktierelaterade illikvida tillgångarna ofta vara förknippade med en stor portion osäkerhet. Liksom tidigare är det främst SEB:s mikrofinansfonder som bidrar till en jämn löpande avkastning inom detta tillgångsslag, i de flesta övriga innehav får man avvakta till förfall innan man kan fastställa resultatet.

För mer detaljerad information om kapitalförvaltningens resultat, även i ett längre perspektiv, hänvisas till Årsrapport hållbara investeringar 2019. Där redogörs också om den nationella nivåns arbete med hållbarhet inom kapitalförvaltningen.

www.svenskakyrkan.se/ansvarsfulla-investeringar

ÖVRIG ICKE-FINANSIELL INFORMATION

Trossamfundet arbetar för att integrera andliga, sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhetsperspektiv i hela verksamheten, så väl i planering av verksamheten som i genomförandet. Arbetet utgår från vårt uppdrag att värna

människovärdet och förvalta så väl ekologiska som ekonomiska resurser på ett ansvarsfullt sätt. Svenska kyrkan på nationell nivå lyder under de nya redovisningskraven enligt årsredovisningslagen (ÅRL) 6:10 och förvaltningsberättelsen ska därför innehålla en hållbarhetsrapport. Den nationella nivån har valt att upprätta rapporten skild från årsredovisningen i enlighet med ÅRL 6:11. Hållbarhetsrapport enligt ÅRL 6:12–14 är integrerad i årets hållbarhetsredovisning som är upprättad i enlighet med Global Reporting Initiative, GRI:s Standarder nivå Core och publicerad på Svenska kyrkans webbplats.

 www.svenskakyrkan.se/hallbarutveckling

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING SAMT VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Väsentliga riskområden att beakta för Svenska kyrkans nationella nivå är risk för skadat förtroende, verksamhetsrelaterade risker, risker inom finansförvaltningen och omvärldsrisker.

Svenska kyrkans arbete vilar till stor del på människors förtroende. Därför läggs stor vikt vid uppdatering av och utbildning kring exempelvis uppförandekod, anti-korruptionspolicy, policy mot kränkande särbehandling och riktlinjer kring förebyggande av sexuella övergrepp.

Verksamhetsrisker avser till exempel att program eller projekt i Sverige eller utomlands har begränsade effekter jämfört med vad som var planerat eller att personalen utsätts för risker framför allt i det internationella arbetet. Arbetet för att minimera dessa risker utgörs av planering och uppföljning av genomförda projekt och utbildning av personal som reser utomlands. Andra verksamhetsrisker handlar om att den nationella nivån har många kritiska system vilka hanteras inom ramen för vår IT-policy.

Riskhantering inom finansförvaltningen syftar till att säkerställa att förvaltningen av de finansiella tillgångarna sker på ett tillfredsställande sätt. Metoden för att uppnå detta är att löpande bevaka, utvärdera och kontrollera de finansiella riskerna.

Utformningen av denna verksamhet ska säkerställa att förvaltningen följer beslutade strategier och riktlinjer. Riskerna hanteras genom god intern kontroll exempelvis vad gäller en säker hantering av transaktioner, klart definierade och avgränsade ansvarsområden samt dokumenterade rutinbeskrivningar.

Till omvärldsriskerna kan räknas makroekonomiska faktorer som konjunktur, sysselsättning, klimatkrisen, räntor med mera. Den nationella nivån har därför omvärldsbevakning som följer och analyserar utvecklingen på dessa områden.

Utifrån kyrkostyrelsens omvärldsbevakning har ett flertal utmaningar identifieras. Dessa handlar bland annat om ett ökat behov av undervisning och lärande, att säkra

framtidens kompetensförsörjning, kyrkans minskande kontaktytor och försvagad relation till unga och ökande psykosocial ohälsa i samhället.

Svenska kyrkan befinner sig i en brytningstid och står inför stora utmaningar nu och i framtiden. Utmaningarna handlar om förändringar i både samhälle och kyrka så som klimatansvaret, välfärdsutmaningen och risk för minskat bistånd.

De prognoser som gjorts över den framtida medlemsutvecklingen och de framtida intäkterna från kyrkoavgiften visar på en nedåtgående trend. Detta innebär att Svenska kyrkan framöver kommer att behöva minska sina kostnader, även om det parallellt görs insatser för att behålla och få nya medlemmar samt att få de människor som lämnat att återinträda. Samtidigt som de ekonomiska framtidsutsiktterna pekar på ett behov av kostnadsminskningar finns det idag ett upparbetat kapital, både lokalt och på nationell nivå. Det nationella kapitalet utgör en gemensam resurs för hela trossamfundet och dess avkastning möjliggör såväl resurser för akuta insatser som till strategiska satsningar för ett långsiktigt hållbart kyrkoliv.

Kyrkostyrelsen konstaterar, mot bakgrund av de prognoser som tidigare tagits fram mot år 2030, att det vikande antalet kyrkotillhöriga kommer att påverka ekonomin negativt på lång sikt, varför fokusering och prioritering är nödvändigt i kyrkostyrelsens långsiktiga planeringsarbete. I kyrkostyrelsens skrivelse *Verksamhet och Ekonomi 2019-2021*, som kyrkomötet beslutade i november 2018, definieras tre långsiktiga målbilder 2030 som syftar till att beskriva kyrkostyrelsens ambition på längre sikt:

- År 2030 har vi stärkt förmågan att bidra till ett församlingssliv som utifrån lokala förutsättningar kan möta samtidens utmaningar.
- År 2030 har vi stärkt relevansen och engagemanget för Svenska kyrkans arbete, grundat i kristen tro, för ett hållbart samhälle i Sverige och i världen.
- År 2030 har vi bidragit till utveckling av en effektiv styrning, administration och förvaltning i Svenska kyrkan, så att församlingarna kan fullgöra sitt grundläggande uppdrag.

Under respektive målbild finns ett eller flera delmål som ligger till grund för planering, genomförande, uppföljning, lärande och utveckling i den samlade verksamheten för planeringsperioden. Till varje delmål knyts insatser som ska genomföras för att leda mot målbilden. Genom att definiera målbilder, delmål och insatser i planerings- och uppföljningsprocesserna säkerställer kyrkostyrelsen att arbetet på den nationella nivån bidrar till de definierade målbilderna på längre sikt.

Svenska kyrkan behöver förbereda sig på att med mindre resurser bygga starkare relationer och arbeta med

gemensamma lösningar för administrativ samverkan. För att uppnå detta krävs både mod till förändring och förmåga att se nya lösningar. Svenska kyrkan behöver också i högre grad tydliggöra sin roll och uppgift i olika sammanhang. Framtida utveckling behandlas i bland annat skriften *Nyckeln till Svenska kyrkan – en skrift om organisation, verksamhet och ekonomi*.

EGET KAPITAL

Den omvärldsanalys som ligger till grund för kyrkostyrelsens planering pekar på fortsatt förändrade förutsättningar för Svenska kyrkans alla delar under de kommande decennierna. Det nationella kapitalet utgör en gemensam resurs för hela trossamfundet och dess avkastning möjliggör såväl resurser till akuta insatser som till strategiska satsningar för ett långsiktigt hållbart kyrkoliv. Kyrkostyrelsen har inom ramen för beredningsarbetet med Svenska kyrkans kapitalsituation fört en dialog med stiftens och funnit en samsyn kring att det krävs mer

av gemensamt ansvar för att klara Svenska kyrkans uppgift i framtiden. Dialogen med stiftens, inom vilken bland annat diskussioner om ansvarsfördelning och gemensamma prioriteringar är centrala, kommer att fortsätta under kommande år.

I enlighet med KsSkr 2016:7 Svenska kyrkans kapital-situation har kyrkomötet beslutat att målet för storleken på den nationella nivåns egna kapital lägst ska uppgå till 6 500 miljoner kronor. Målnivån uppräknas därefter årligen med hänsyn till konsumentprisindex. Det fria egna kapitalet uppgår vid utgången av 2019 till 9 674 miljoner kronor, varav 3 422 miljoner avser orealiserade vinster inom finansförvaltningen.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Resultatet av verksamheten samt ställningen vid räkenskapsårets utgång framgår i övrigt av efterföljande resultat- och balansräkningar med noter.

FEM ÅR I SAMMANDRAG

Belopp i miljoner kronor

Resultaträkning	2019	2018	2017	2016	2015
<i>Intäkter</i>					
Utjämningsavgifter	1 971	1 983	1 731	1 681	1 666
Kollekter och gåvor	215	181	179	195	222
Kapitalförvaltning	1 582	143	761	628	326
Övriga intäkter	804	752	874	872	845
Summa intäkter	4 572	3 059	3 545	3 376	3 060
<i>Kostnader</i>					
Utjämningsbidrag	-1 308	-1 330	-1 011	-949	-933
Personal- och övriga kostnader	-1 765	-1 714	-1 943	-1 958	-1 832
Summa kostnader	-3 073	-3 044	-2 954	-2 907	-2 765
Övriga resultatposter	8	3	6	37	-4
Årets resultat	1 508	18	596	506	291
Förändring ändamålsbestämda medel	-48	-44	25	41	15
Årets resultat efter omföring	1 460	-26	621	547	305
Balansräkning					
Tillgångar	16 584	14 353	14 060	13 144	12 967
Eget kapital inklusive ändamålsbestämda medel	9 674	8 381	8 363	7 767	7 260
Skulder, avsättningar	6 695	5 972	5 697	5 377	5 706
Soliditet*	58%	58%	59%	59%	56%
Personal					
Medeltal anställda					
Sverige	412	396	387	392	377
Utland	66	74	85	97	96

* Eget kapital i procent av totala tillgångar.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Utjämningsavgifter	4	1 971 058	1 983 348
Erhållna gåvor	5	214 682	180 987
Erhållna bidrag	6	695 333	643 390
Avkastning från kapitalförvaltning	7	1 581 935	142 933
Nettoomsättning	8,10	101 106	91 543
Aktiverat arbete för egen räkning		1 979	1 774
Övriga verksamhetsintäkter		6 341	15 206
Summa verksamhetens intäkter		4 572 435	3 059 181
Verksamhetens kostnader			
Utjämningsbidrag	4	-1 308 108	-1 329 846
Övriga lämnade bidrag	9	-825 961	-758 234
Övriga externa kostnader	10,11,12	-505 259	-523 788
Personalkostnader	13	-425 314	-422 805
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	14	-8 489	-9 285
Summa verksamhetens kostnader		-3 073 130	-3 043 959
Verksamhetens resultat		1 499 305	15 222
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från finansiella anläggningstillgångar	15	6 113	2 389
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		2 767	530
Räntekostnader och liknande resultatposter		-520	-183
Summa		8 360	2 737
Årets resultat		1 507 664	17 959
Förändring av ändamålsbestämda medel			
Årets resultat enligt resultaträkningen		1 507 664	17 959
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		9 380	7 099
Reservering av ändamålsbestämda medel som erhållits under året men ej utnyttjats under året		-56 968	-50 704
Årets resultat efter omföringar		1 460 077	-25 646

Balansräkning

Belopp i tkr	NOT	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utveckling av programvaror	16	10 357	5 600
Licenser och liknande rättigheter	17	29 504	24 449
Summa		39 861	30 050
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	18	108 004	109 589
Inventarier	19	5 660	6 884
Summa		113 663	116 473
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	20	55 774	55 774
Fordringar hos koncernföretag		30 000	30 000
Andelar i intresseföretag	21	57 740	57 740
Kapitalförvaltningen	22	9 625 916	8 294 826
Andra långfristiga värdepappersinnehav	23	83 595	83 733
Andra långfristiga fordringar	24	276	356
Summa		9 853 302	8 522 430
Summa anläggningstillgångar		10 006 826	8 668 952
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Varulager</i>			
		2 772	2 913
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		13 534	14 682
Kortfristiga fordringar		4 868	6 006
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	25	24 978	25 347
Summa		43 380	46 035
<i>Kortfristiga placeringar</i>			
Kassa och bank	26, 30	4 963 746	4 469 582
		1 567 465	1 165 754
Summa omsättningstillgångar		6 577 364	5 684 284
SUMMA TILLGÅNGAR		16 584 190	14 353 236
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Balanserat kapital		8 214 331	8 239 977
Ändamålsbestämda medel		214 394	166 806
Årets resultat efter omföringar		1 460 077	-25 646
Summa		9 888 802	8 381 138
<i>Avsättningar</i>			
	27	34 271	42 840
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		62 334	64 708
Skuld till underkontohavare i kyrkkontot	26	6 210 465	5 550 326
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	28	117 482	83 795
Skulder till koncernföretag		1 875	90
Övriga skulder		135 885	153 431
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29	133 075	76 909
Summa		6 661 116	5 929 259
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		16 584 190	14 353 236

Förändring av eget kapital

	Balanserat kapital	Ändamålsbestämda medel	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2018-01-01	7 618 577	123 202	621 401	8 363 179
Disposition av föregående års resultat	621 401		-621 401	0
Årets resultat före fördelning			17 959	17 959
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel 2018		-7 099	7 099	0
Avsättning till av kyrkostyrelsen ändamålsbestämda medel 2018		50 704	-50 704	0
Utgående balans 2018-12-31	8 239 978	166 806	-25 646	8 381 138
Ingående balans 2019-01-01	8 239 978	166 806	-25 646	8 381 138
Disposition av föregående års resultat	-25 646		25 646	0
Årets resultat före fördelning			1 507 664	1 507 664
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel 2019		-9 380	9 380	0
Avsättning till av kyrkostyrelsen ändamålsbestämda medel 2019		56 968	-56 968	0
Utgående balans 2019-12-31	8 214 331	214 394	1 460 077	9 888 802

Specifikation av ändamålsbestämda medel	2019	2018
<i>Bundna ändamålsbestämda medel</i>		
Medel bundna i fastigheter	40 631	41 906
Medel bundna i värdepapper	36 999	34 797
Övriga ändamålsbestämda medel		
Medel hänförliga till internationell verksamhet		
- Insamlade medel till projekt att använda kommande år	8 704	13 160
- Ackumulerade överskott i internationella verksamheten att använda kommande år	119 182	67 003
Medel hänförliga till filialernas eget kapital	4 334	5 597
Av kyrkostyrelsen beslutade ändamålsbestämda medel		
- Medel avsatta för klimatkompensation	4 544	4 343
Summa ändamålsbestämda medel	214 394	166 806

Fritt eget kapital i förhållande till målet för storleken på kapitalet*

Enhet (miljoner kronor)	31-dec-19	31-dec-18
Fritt (inte ändamålsbestämt) kapital	9 674	8 214
Målet för storleken på kapitalet **	6 866	6 677
Skillnad mot målet för storleken på kapitalet	2 808	1 537

** Kyrkomötet 2016 beslöt att målet för den nationella nivåns kapital vid utgången av 2016 skulle uppgå till lägst 6,5 mrd. Nivån ska årligen justeras i relation till konsumentprisindex.

* I eget kapital ingår realiserade värdeförändringar med 3 422 miljoner kronor (2 623 miljoner kronor).

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	2019	2018
<i>Den löpande verksamheten</i>		
Verksamhetens resultat	1 499 305	15 222
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar och nedskrivningar	8 489	9 285
Försäljning/utrangering av materiella och immateriella anläggningstillgångar	2	207
Ökning/minskning av avsättningar	-8 569	-13 423
Återinvesterat kapital från kapitalförvaltningen före uttag	-1 581 090	-140 007
Uttag ur kapitalförvaltningen	250 000	0
Erhållen ränta	44 928	16 843
Erhållen utdelning	2 036	1 511
Erlagd ränta	-59 950	-8 369
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet	155 151	-118 731
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		
Ökning/minskning av varulager	140	-258
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	2 654	-6 918
Ökning/minskning av skuld underkontohavare	660 139	287 897
Ökning/minskning av övriga kortfristiga skulder	71 718	636
Kassaflöde från den löpande verksamheten	889 802	162 626
Investeringsverksamheten		
Förvärv utgifter för utveckling av programvaror	-12 521	-13 570
Förvärv materiella anläggningstillgångar	-2 935	-17 327
Förvärv/försäljning filialer	-37	69
Amortering övriga långfristiga fordringar	80	-82
Försäljning övriga finansiella anläggningstillgångar	3 929	70 932
Netto köp/försäljning kortfristiga placeringar	-476 607	-1 002 398
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-488 091	-962 376
Årets kassaflöde	401 711	-799 750
Kassa och bank vid årets början	1 165 754	1 965 504
Kassa och bank vid årets slut *	1 567 465	1 165 754

*För specifikation av i Kassa och bank ingående konton se not 26.

Noter

NOT 1 – REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningens omfattning

Svenska kyrkan är i enlighet med Lag (1998:1593) om trossamfund ett registrerat trossamfund. Enligt Lag (1998:1591) om Svenska kyrkan anges att Svenska kyrkan framträder som församlingar och stift samt att Svenska kyrkan också har nationella organ. I enlighet med samma lag anges att, förutom Svenska kyrkan som sådant, Svenska kyrkans församlingar, sammanslutningar av församlingar och stift får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter, det vill säga är självständiga juridiska personer. Såsom självständiga personer har dessa att följa Bokföringslagen (1999:1078) och avsluta räkenskaperna på det sätt bokföringslagen anger vad avser den verksamhet som bedrivs i dessa juridiska personer. Denna årsredovisning omfattar endast den verksamhet som de nationella organen är ansvariga för, det vill säga Svenska kyrkans nationella nivå, och är således inte en årsredovisning för Svenska kyrkan då något lagstadgat krav att upprätta årsbokslut eller årsredovisning för hela Svenska kyrkan inte finns.

Inom ramen för verksamheten finns fyra filialer placerade i Thailand, Hongkong, Italien och Israel.

Grund för årsredovisningens upprättande

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 *Årsredovisning och koncernredovisning (K3)*.

Undantag från årsredovisningslagens uppställningsform för resultaträkning har dock gjorts beträffande redovisning av kapitalförvaltningens intäkter och kostnader, där dessa redovisas som en post bland verksamhetens intäkter istället för bland finansiella intäkter och kostnader. Kapitalförvaltningen anses vara en av nationella nivåns kärnverksamheter och vars avkastning utgör en väsentlig del av de intäkter som finansierar verksamhetens kostnader. Den bedömning som har gjorts av denna kärnverksamhet får till följd att avkastningen från kapitalförvaltningen redovisas som en separat rad under verksamhetens intäkter. Detta för att över tid kunna ge en bild av verksamhetsresultatet då avkastningen från kapitalförvaltningen är en av nationella nivåns huvudsakliga finansieringskällor. Som framgår av underrubrikerna Kapitalförvaltningen och Kassaflödesanalys har även vissa anpassningar gjorts med avseende på kapitalförvaltningen i balansräkningen och i kassaflödesanalysen.

Intäktsredovisning

Intäkter, som omfattar medel som är för egen räkning, värderas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Som för egen räkning inkluderas medel som erhållits och förmedlats till andra juridiska personer men där förmedlingen grundas på beslut inom den nationella nivån.

Utjämningsavgifter

Den nationella nivån ansvarar för förmedling av de kyrkoavgifter som Skatteverket uppbär för kyrkans räkning från de som tillhör Svenska kyrkan. Inom ramen för ett utjämningsssystem erhåller den nationella nivån en avgift för gemensam verksamhet som motsvarar sju (sju) öre per hundra kronor grundat på de tillhörigas avgiftsunderlag (taxerad inkomst). Härutöver uppbär den nationella nivån inkomst- och kostnadsutjämningsavgifter som grundas på ett antal komponenter som regleras i 44 kap kyrkoordningen och där den

nationella nivån fastställer de närmare parametrarna för inkomst- och kostnadsutjämningsberäkning. Intäkterna erhålls i samband med förmedlingen av kyrkoavgifterna till församlingar och pastorat genom en månadsvis avräkning. Härutöver finns bestämmelser i kyrkoordningen att hälften av utdelningen från de så kallade prästlönetillgångarna som en del i utjämningsystemet ska inbetalas till den nationella nivån. Denna inbetalning intäktsredovisas hos nationell nivå när prästlönetillgångarna genomfört betalningen.

Erhållna gåvor, bidrag och offentliga bidrag

Erhållna gåvor redovisas som intäkt i den period de mottagits. Bidrag och offentliga bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Som bidrag räknas även gåvor från allmänheten som av givaren genom villkor destinerats till ett ändamål och där återbetalningsplikt kan aktualiseras om villkoren inte uppfylls.

Finansiella intäkter

Ränteintäkter redovisas i enlighet med effektivräntemetoden.

Utdelning redovisas när rätten att erhålla utdelningen är säkerställd.

Värdering av finansiella instrument sker med tillämnning av ÅRL 14 § a–e varvid värdeförändringar redovisas det år de avser. Orealiserade värdeförändringar redovisas över resultaträkningen.

Nettoomsättning

Försäljning av varor och tjänster intäktsredovisas normalt vid försäljningstillfället.

Leasing

All leasing redovisas som operationell leasing det vill säga leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i not 11 är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificerats som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år pensionen tjänas in.

Inkomstskatt

Nationella nivåns inskränkta skattskyldighet regleras i 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

I den mån den nationella nivån bedriver näringsverksamhet är huvudregeln att näringsverksamheten är skattepliktig. Näringsverksamhet kan undantas från skatteplikt om den har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet eller är hävdvunnen finansieringskälla. Även normalt sett skattepliktig näringsverksamhet kan i vissa fall undantas från beskattning om huvudsaklighetsprincipen är tillämplig.

Vid fastighetsinnehav kan fastighetsinkomsten undantas från beskattning om fastigheten till mer än 50 procent används för att främja det allmännyttiga ändamålet alternativt att hyresinkomsterna har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet.

Den nationella nivån bedriver, förutom sin ideella verksamhet, näringsverksamhet som är skattepliktig.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatte-

regler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder netto redovisas endast när det finns en legal rätt till kvittning.

Eventuell aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Immateriella anläggningstillgångar består av inköp av licenser och liknande rättigheter samt internt utarbetade tillgångar i form av balanserade utgifter för utveckling av programvaror. Den nationella nivån tillämpar aktiveringsmodellen för internt utarbetade immateriella tillgångar.

Utgifter för forskningsfasen kostnadsförs i den period då de uppkommer. Utgifter som är direkt hänförliga till ett projekts utvecklingsfas redovisas som immateriell anläggningstillgång förutsatt att de uppfyller följande krav:

- Det är tekniskt möjligt att färdigställa tillgången så att den kan användas eller säljas.
- Företaget har för avsikt att färdigställa tillgången och att använda eller sälja den.
- Företaget har förutsättningar att använda eller sälja tillgången.
- Det är sannolikt att tillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar.
- Det finns tillräckliga resurser att färdigställa tillgången och för att använda eller sälja den.
- Utvecklingsutgiften kan mätas på ett tillförlitligt sätt.

Utvecklingsutgifter som inte uppfyller dessa kriterier för aktivering kostnadsförs när de uppkommer.

Anskaffningsvärdet för balanserade utgifter inkluderar utgifterna för tillgångens framtagande. Direkt hänförliga utgifter inkluderar personalkostnader uppkomna i arbetet med utvecklingen tillsammans med en lämplig andel av indirekta kostnader.

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningar görs linjärt över den bedömda nyttjandetiden. Avskrivningstiden för immateriella anläggningstillgångar uppgår till fyra alternativt fem år.

Materiella anläggningstillgångar

I verksamheten finns materiella anläggningstillgångar redovisade enligt två olika definitioner i K3:

Som grundregel gäller att en materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

För ideell sektor gäller att materiell anläggningstillgång också omfattar fysisk tillgång som innehas för det ideella ändamålet även om grundregeln inte är uppfylld.

De flesta anläggningstillgångar har klassificerats utifrån den senare regeln då den nationella nivåns ändamål är religiös verksamhet.

Datorer och inventarier med ett anskaffningsvärde under 50 procent av prisbasbeloppet har utifrån väsentlighetsbedömning redovisats som kostnad.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

En materiell anläggningstillgång som har betydande komponenter där skillnaden i förbrukning förväntas vara väsentlig, redovisas och skrivs av som separata enheter utifrån varje komponents nyttjandeperiod.

När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utranteras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en materiell anläggningstillgång redovisas som Övriga verksamhetsintäkter respektive Övriga verksamhetskostnader.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	15–100 år
Orgel	25 år
Installationer	10 år
Kontorsmöbler	5–10 år
Kontorsmaskiner	5 år
Övrig datautrustning	3 år

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Materiella anläggningstillgångar skrivs ned enligt två huvudmetoder beroende på grunden för klassificering som materiell anläggningstillgång. Materiella anläggningstillgångar som används för att ge ekonomiska fördelar/kassaflöde skrivs ned enligt reglerna i K3 kapitel 27. De materiella anläggningstillgångar som innehas för det ideella ändamålet skrivs ned enligt kapitel 37 där det finns en grund- och en förenklingsregel. Tillämpad metod för nedskrivningar beskrivs i tilläggsupplysning i förekommande fall.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, långfristiga fordringar, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när nationella nivån blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och nationella nivån har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Värdering sker med tillämpning av ÅRL 14 § a–e varvid realiserade vinster och förluster redovisas över resultaträkningen.

Värdepappersförvaltningar

Nationella nivån har definierat två separata värdepappersförvaltningar, en kapitalförvaltning och en likviditetsförvaltning, som förvaltas i enlighet med särskilda policyer och riktlinjer.

Samtliga tillgångar inom de båda förvaltningarna har klassificerats som finansiella tillgångar som kan säljas och värderas till marknadsvärde. Den realiserade värdeförändringen redovisas i resultaträkningen. För noterade aktier och andelar sker värdering till senaste betalkursen under årets sista handelsdag. Obligationer och andra räntebärande tillgångar värderas utifrån balansdagens officiella marknadsnotering (oftast mid-kurs). Innehav som inte har officiell marknadsnotering värderas till noterade priser i en aktiv marknad. I de fall instrumenten inte handlas på en aktiv marknad och tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva.

Kapitalförvaltningen

Kapitalförvaltningen utgör en separat förvaltd tillgångsmassa där insättningar och uttag ur portföljen grundas på särskilda beslut. Kapitalet i kapitalförvaltningen härstammar i allt väsentligt från ett kapital som Svenska kyrkan övertog från den statliga *Kyrkofonden* i samband med relationsändringen mellan Svenska kyrkan och staten år 2000. Kapitalet och förvaltningen av detta var till och med år 2006 särskilt reglerad i kyrkoordningen. Kapitalet benämndes då kyrkofonden, men vid 2004 års kyrkomöte beslutades att begreppet *kyrkofonden* skulle ändras till *den nationella nivåns kapital*. Kyrkofondens styrelse, som var direkt utsedd av kyrkomötet, förvaltd detta kapital och andra tillgångar på den nationella nivån. År 2006 övertogs de uppgifter som låg på Kyrkofondens styrelse av kyrkostyrelsen och regleringen i kyrkoordningen upphörde att gälla.

En förväntad, försiktigt beräknad, långsiktig avkastning på kapitalet ingår i den rambudget som ligger till grund för kyrkomötets beslut om rambudget för nationella nivåns verksamhet. Kyrkomötet bestämde 2016 att målet för storleken på den nationella nivåns kapital ska lägst uppgå till 6 500 miljoner kronor vid utgången av 2016. Målet för storleken på det egna kapitalet ska årligen justeras med hänsyn till konsumentprisindex.

Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen inkluderas på raden Kapitalförvaltning i balansräkningen. Då den samlade portföljen har en långsiktig placeringshorisont redovisas portföljen som anläggningstillgång.

I posten ingående tillgångar och eventuella skulder värderas var för sig och särredovisas i not 22.

Likviditetsförvaltningen

Likviditetsförvaltningen utgör förvaltning av de medel som den nationella nivån och trossamfundets organisatoriska delar (stift, pastorat, församlingar och till dessa närstående juridiska personer) satt in på underkonton till ett koncernkonto som benämns Kyrkkontot, vilket förvaltas av den nationella nivån. Förvaltningen innebär att den del av medel på Kyrkkontot som inte bedöms erfordras för ingående enheters löpande betalningar placeras i räntebärande

värdepapper med låg risk i syfte att skapa en avkastning som överstiger en garanterad ränta. I förekommande fall gottskrivs underkontohavarna den överavkastning som genererats. Då merparten av placeringarna inom likviditetsförvaltningen är möjliga att sälja och har ränteförfalldagar som understiger ett år redovisas samtliga placeringar som kortfristiga placeringar trots att löptiderna i vissa fall överstiger tolv månader. Till skillnad från kapitalförvaltningen anses likviditetsförvaltningen inte utgöra en av nationella nivåns kärnverksamhet och redovisas därför under Resultat från finansiella investeringar. I balansräkningen redovisas den samlade likviditetsförvaltningen i not 26 för kortfristiga placeringar.

Aktier och andelar i dotterföretag

Aktier och andelar i dotterföretag utgör finansiella instrument som redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott och koncernbidrag läggs till anskaffningsvärdet när de lämnas. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt.

Intresseföretag

Med intresseföretag avses de företag, där nationella nivån direkt eller indirekt innehar mer än 20 procent av rösterna och innehavet har en varaktig karaktär. Andelar i intresseföretag redovisas enligt anskaffningsvärdemetoden, vilket innebär att andelarna redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I resultaträkningen ingår som intäkt från intresseföretaget endast erhållen utdelning till den del denna hänför sig till vad som intjänats efter anskaffningstillfället.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Andra långfristiga värdepapper består av andelar i företag som inte är koncernföretag, intresseföretag eller ingår i kapitalförvaltningen. Innehaven består dels av så kallade ideella placeringar, det vill säga placeringar som gjorts inom ramen för verksamheten och där huvudändamålet är annat än ekonomisk avkastning och där innehaven är av karaktären intresseföretag utan att formellt uppfylla kraven att vara intresseföretag, dels består posten av innehav i noterade värdepapper som är relaterade till placeringar som är gjorda inom ramen för den internationella verksamheten.

De ideella placeringarna värderas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. Övriga värdepapper värderas till marknadsvärde i enlighet med de principer som gäller för de värdepapper som ingår i de ovan nämnda särskilda värdepappersförvaltningarna.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfalldag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta.

Häri genom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Omräkning av utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagskurs, vilket är avistakursen på balansdagen.

Varulager

Varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först in, först ut-metoden (FIFU). För varulagret ingår alla utgifter som är direkt hänförliga till anskaffningen av varorna i anskaffningsvärdet.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Ändamålsbestämda medel

I de fall den nationella nivån fattat beslut om bidrag och detta meddelats mottagaren, eller på annat sätt offentliggjorts, men inte verkställt utbetalningen redovisas detta belopp som en kortfristig skuld såvida det inte av beslutet framgår att bidraget ska finansieras med kommande års medel.

Ändamålsbestämda medel delas upp i bundna respektive övriga ändamålsbestämda medel där bundna ändamålsbestämda medel relaterar till investeringar i anläggningstillgångar.

Skuld för beslutade ej utbetalda bidrag

I de fall den nationella nivån fattat beslut om bidrag och detta meddelats mottagaren, eller på annat sätt offentliggjorts, men inte verkställt utbetalningen redovisas detta belopp som en kortfristig skuld såvida det inte av beslutet framgår att bidraget ska finansieras med kommande års medel.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificeras förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut inklusive kyrkkontot.

För att ge en rättvisande bild av den löpande verksamhetens kassaflöden har en justering gjorts av kassaflöden inom kapitalförvaltningen då avkastningen från denna återinvesteras i portföljen och således inte påverkar redovisade likvida medel. I de fall uttag har gjorts redovisas det på separat rad.

Eventualförpliktelser

En ansvarsförbindelse redovisas när det finns:

a) en befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller att åtagandets storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet, eller

b) när det finns en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser.

NOT 2 – FÖRÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Under året har inga nya redovisningsrekommendationer trätt i kraft som medfört ändrade redovisningsprinciper.

NOT 3 – UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

När finansiella rapporter upprättas måste styrelsen och generaldirektören i enlighet med tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper göra vissa uppskattningar, bedömningar och antaganden som påverkar redovisning och värdering av tillgångar, avsättningar, skulder, intäkter och kostnader. De områden där sådana uppskattningar och bedömningar kan ha stor betydelse för organisationen och som därmed kan påverka resultat- och balansräkningarna i framtiden beskrivs nedan.

Pensionsavsättningar

Avsättningen för pensionsåtaganden för personal inom Svenska kyrkan annan än på nationell nivå uppgår till 34,2 miljoner kronor (35,6 miljoner kronor) inklusive särskild löneskatt. Avsättningen baseras på rekommendationer från Pensionskassan från 2006 som då gjorde bedömningen att skulden uppgick till 100 miljoner kronor, vilket även avsattes i bokslutet samma år. Sedan dess har avräkningar skett utifrån verkliga pensionsavgångar. Under 2014 påbörjade Statens pensionsverk en fördjupad genomgång av gjorda åtaganden. Inga indikationer har erållits från Statens pensionsverk eller Pensionskassan på att avsättningens storlek ska justeras. Genomgången fortsätter och kan innebära en förändring av bedömningen av skuldens storlek i kommande års bokslut. Se not 27.

Avsättningar för riktade församlingsbidrag

Riktat församlingsbidrag är en form av omställningsbidrag som under perioden 2011–2018 bidragit med finansiering av verksamhet som syftar till att, genom samverkan, skapa grund för bestående effektiviseringar i verksamheten hos församlingar och pastorat. Totalt har kyrkomötet beslutat om 400 miljoner kronor i riktat församlingsbidrag. Riktat församlingsbidrag har varit möjligt att använda till och med 2019-12-31. Återstående medel som inte utnyttjats ska betalas tillbaka till den nationella nivån under 2020. Se not 27.

Underskottsavdrag

Skattemässiga underskott föreligger och överskott bedöms ej föreligga inom överskådlig framtid. Därmed redovisas ingen uppskjuten skattefordran.

NOT 4 – UTJÄMNINGSavgIFTER OCH UTJÄMNINGSbidRAG

	2019	2018
Regler om ekonomisk utjämning återfinns i 44 kap. i kyrkoordningen. Under perioden 2018–2021 införs successivt ett nytt system för ekonomisk utjämning inom Svenska kyrkan.		
<i>Utjämningsavgifter</i>		
Avgift gemensam verksamhet	976 399	961 841
Utdelning prästlönetillgångar	224 742	238 362
Inkomstutjämningsavgift	397 473	386 736
Kostnadsutjämningsavgift för		
- Kyrkounderhåll enligt äldre modell	44 777	62 070
- Kostnadsutjämningskonstant	57 512	84 929
- Andel medlemmar enligt äldre modell	125 144	177 058
- Kyrkobyggnader	60 035	30 108
- Andel barn	24 937	12 467
- Andel medlemmar enligt ny modell	60 039	29 777
Avgifter inkomst/kostnadsutjämning	769 917	783 145
Summa utjämningsavgifter	1 971 058	1 983 348
<i>Utjämningsbidrag</i>		
Inkomstutjämningsbidrag	-397 474	-386 747
Kostnadsutjämningsbidrag för		
- Kyrkounderhåll enligt äldre modell	-46 480	-64 308
- Kostnadsutjämningskonstant	-56 993	-84 167
- Andel medlemmar enligt äldre modell	-124 351	-175 618
- Kyrkobyggnader	-60 146	-30 171
- Andel barn	-24 968	-12 500
- Andel medlemmar enligt ny modell	-59 848	-29 536
- Diakoni	-24 943	-12 483
- Glesbygd	-22 645	-11 226
Bidrag inkomst/kostnadsutjämning	-817 748	-982 374
Kyrkounderhållsbidrag enligt ny modell	-100 000	-100 000
Stiftsbidrag**	-390 360	-423 090
Summa utjämningsbidrag	-1 308 108	-1 505 464

* Församlingarna betalar en avgift för gemensam verksamhet som uppgår till 7 öre per 100 kronor av avgiftsunderlaget.

** Inklusive ett engångsbidrag 2018 om 20 mnkr till implementering av Svenska kyrkans nya fastighetsregister.

NOT 5 – ERHÅLLNA GÅVOR

	2019	2018
Gåvor som är redovisade i resultaträkningen		
<i>Kollekter</i>		
Rikskollekter	36 718	37 659
Stiftskollekter	483	790
Församlingskollektorer	14 950	12 504
	52 151	50 953
<i>Gåvor</i>		
Testamenten	56 919	26 640
Församlings- och stiftsanslag	14 960	15 565
Övriga	90 652	87 829
	162 531	130 034
Summa kollektorer och gåvor	214 682	180 987
<i>Gåvorna har tillförts:</i>		
Internationell verksamhet	188 675	160 937
Svenska kyrkan i utlandet	9 735	8 443
Övrig verksamhet	16 273	11 607
	214 682	180 987
Testamenten med ekonomiskt utfall	77	50

Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen
Det förekommer ideellt arbete huvudsakligen på församlingsnivå. Inom den nationella nivån sker visst ideellt arbete i filialerna.

NOT 6 – ERHÅLLNA BIDRAG

	2019	2018
<i>Sidobidrag för</i>		
- Utvecklingsamarbete	108 566	111 436
- Katastrofbistånd	74 638	59 732
- Administration	14 110	13 837
- Övrigt	2 790	0
	200 105	185 006
Kyrkoantikvarisk ersättning	453 712	416 575
<i>Stiftelser</i>		
- Förvaltade av den nationella nivån	7 643	7 516
- Övriga stiftelser	1 823	1 530
	9 467	9 046
Radiohjälpen	3 813	2 525
Europeiska Unionen	4 961	2 867
Övriga organisationer och företag	23 276	27 372
Summa erhållna bidrag	695 333	643 390
<i>Bidragen har använts till:</i>		
Kyrkoantikvarisk ersättning	453 712	416 575
Internationell verksamhet	219 102	203 078
Svenska kyrkan i utlandet	4 705	3 394
Övrig verksamhet	17 814	20 343
	695 333	643 390

NOT 7 – AVKASTNING FRÅN KAPITALFÖRVALTNING

	2019	2018
Aktier och fondandelar		
- Utdelningar	26 481	29 274
- Realiserat resultat vid försäljning	655 867	108 568
- Orealiserad värdeförändring	688 815	-32 645
	1 371 163	105 197
Räntevärdepapper		
- Utdelningar	45 924	16 273
- Räntenetto	28 957	30 225
- Realiserat resultat vid försäljning	79 908	32 525
- Orealiserad värdeförändring	90 194	-10 718
	244 983	68 305
Provisionskostnader		
- Förvaltningsarvoden	-34 088	-30 444
- Bankkostnader	-123	-125
	-34 211	-30 569
Avkastning från kapitalförvaltning	1 581 935	142 933

Utöver dessa förvaltningskostnader avseende diskretionära mandat och prestationsbaserade arvoden har arvoden på 53,4 mnkr dragits direkt från fondförmögenheten i de fonder Svenska kyrkan är i investerade i. Fondernas avkastning och förmögenhet redovisas net-of-fees.

NOT 8 – INTÄKTERNAS FÖRDELNING

	2019	2018
Varor	4 934	3 857
Tjänster	89 288	82 870
Hysesintäkter, frakt med mera	3 355	2 979
Inomkyrklig utbildning	3 529	1 837
Summa nettoomsättning	101 106	91 543

NOT 9 – ÖVRIGA LÄMNAD E BIDRAG

	2019	2018
Kyrkoantikvarisk ersättning	-453 712	-414 525
Utvecklingsarbete, katastrof- bistånd och kyrkosamverkan i utlandet	-244 237	-212 256
Övrig verksamhet i Sverige	-118 814	-124 924
Svenska församlingar i utlandet	-9 198	-6 529
Summa övriga lämnade bidrag	-825 961	-758 234

NOT 10 – TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

	2019	2018
Inköp och försäljning med koncernföretag		
Av moderföretagets omsättning avser försäljning till andra koncern- företag	480	480
Av moderföretagets inköp avser inköp från andra koncernföretag	-7 649	-7 649

NOT 11 – OPERATIONELLA LEASINGAVTAL

	2019	2018
Nationella nivån som leasingtagare		
Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom 1 år	-21 669	-17 155
Förfaller till betalning senare än 1 år men inom 5 år	-32 645	-38 282
Förfaller till betalning senare än 5 år		
Summa	-54 314	-55 437
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	-16 993	-17 631

I nationella nivåns redovisning utgörs den operationella leasingen i allt väsentligt av hyrda fastigheter/lokaler.

I beloppen ovan ingår inte kostnader för personalbostäder för utsänd personal. Bokförd kostnad uppgår till 3,1 mnkr för 2019 (2,9 mnkr).

NOT 12 – ERSÄTTNING TILL REVISORERNA

	2019	2018
Kostnadsförd ersättning uppgår till		
Grant Thornton		
Revisionsuppdraget	-245	-973
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	-175
Skatterådgivning	-3	-97
Övrigt	-194	0
Summa	-441	-1 245
PwC		
Revisionsuppdraget	-1 244	0
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
Skatterådgivning	-624	0
Övrigt	-133	0
Summa	-2 002	0

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på nationella nivåns revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds vid sådana arbetsuppgifter.

NOT 13 – LÖNER MED MERA

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	Löner och andra ersättningar		Sociala (varav pensionskostnader)		Löner och andra ersättningar		Sociala (varav pensionskostnader)	
	2019	2019	2019	2018	2018	2018	2018	
Styrelse och generalsekreterare*	-3 485	-2 402	-1 307	-3 370	-2 802	-1 743		
Förtroendevalda som inte ingår i styrelsen	-4 440	-1 395	0	-4 408	-1 385	0		
Övriga anställda	-268 917	-121 185	-37 054	-262 694	-118 676	-36 733		
Summa	-276 842	-124 982	-38 361	-270 472	-122 863	-38 476		

* Generalsekreteraren har under år 2019 en lön om 1 453 (1 306) tkr.

Inga avtal om avgångsvederlag eller om pensionsavgång föreligger med ledande befattningshavare.

Medelantalet anställda

	2019			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
<i>Afrika</i>						
Etiopien		1	1		1	1
Sydafrika					1	1
Tanzania				1		1
Uganda		1	1		1	1
Zimbabwe		1	1			
<i>Asien</i>						
Myanmar		1	1		1	1
Kina		1	1		2	2
Thailand	2	2	4	1	2	3
<i>Australien</i>	1	1	2	1	1	2
<i>Europa</i>						
Belgien	1	2	3	1	2	3
Cypern	1	1	2	1	1	2
Danmark		1	1		1	1
Finland		1	1		1	1
Frankrike	2	2	4	3	3	6
Grekland		1	1		1	1
Italien		1	1	1	1	2
Nederländerna	1		1			
Norge	1	1	2	1	1	2
Schweiz	2	2	4	2	2	4
Spanien	6	3	9	8	6	14
Storbritannien	2		2	2	1	3
Tyskland	2	3	5	3	1	4
Österrike	1	1	2	1	1	2

Medelantalet anställda

	2019			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
<i>Latinamerika</i>						
Colombia					1	1
Guatemala					1	1
<i>Mellanöstern</i>						
Israel		2	2		2	4
Jordanien					1	1
Libanon					1	1
<i>Nordamerika</i>						
USA		1	1	2	3	4
<i>Korttidsanställda</i>	7	6	13	1	1	2
<i>Summa utland</i>	32	34	66	34	40	74
Sverige	287	125	412	280	116	396
Summa	319	159	478	314	156	470

NOT 13 – LÖNER MED MERA, FORTSÄTTNING

Styrelseledamöter och andra ledande befattningshavare, antal på balansdagen:

	2019		2018	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelseledamöter	7	8	7	8
Generalsekreterare	1		1	

NOT 14 – AV- OCH NEDSKRIVNINGAR AV MATERIELLA OCH IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2019	2018
Avskrivningar datorprogram	-3 071	-3 401
Återföring nedskrivning datorprogram	862	0
Avskrivning licenser	-500	0
Avskrivningar byggnader	-3 969	-3 985
Avskrivning inventarier*	-1 811	-1 899
Summa	-8 489	-9 285

* Varav filialer -71 (-126) tkr.

NOT 15 – RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR

	2019	2018
<i>Resultat från finansiella anläggningstillgångar</i>		
Räntor	35	30
Utdelningar	3 534	4 814
Realiserat resultat vid försäljningar	250	-5 932
Orealiserad värdeförändring	2 294	3 478
Summa	6 113	2 389

Varav avseende dotterföretag	35	30
Varav avseende intresseföretag	1 795	1 282
Varav avseende ideella placeringar	265	264

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

Ränteintäkter	44 458	22 674
Orealiserad värdeförändring	17 554	-14 029
Övriga finansiella intäkter	185	71
Underkontohavares och bidragsgivares andel av intäkter*	-57 833	-6 670
Bankkostnader	-1 597	-1 516
Summa, nationella nivåns andel	2 767	530

**Specifikation av underkontohavares andel av intäkter*

Underkontohavares andel		
- fördelad överavkastning	-57 833	-6 670
Summa	-57 833	-6 670

Räntekostnader och liknande resultatposter

Räntekostnader	-1	-1
Övriga finansiella kostnader	-519	-182
Summa	-520	-183

NOT 16 – BALANSERADE UTGIFTER FÖR UTVECKLING AV PROGRAMVAROR

	2019	2018
Ingående anskaffningsvärden	75 177	71 150
Årets balanserade utgifter	6 966	4 027
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	82 143	75 177
Ingående avskrivningar	-68 715	-65 314
Årets avskrivningar	-3 071	-3 401
Utgående ackumulerade avskrivningar	-71 786	-68 715
Ingående nedskrivningar	-862	-862
Återförd nedskrivning	862	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	-862
Utgående redovisat värde	10 357	5 600

NOT 17 – LICENSER OCH LIKNANDE RÄTTIGHETER

	2019	2018
Ingående anskaffningsvärden	24 449	14 907
Årets balanserade utgifter	5 555	9 542
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	30 004	24 449
Ingående avskrivningar	0	0
Årets avskrivningar	-500	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-500	0
Ingående nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående redovisat värde	29 504	24 449

NOT 18 – BYGGNADER OCH MARK

	2019	2018
Ingående anskaffningsvärden	151 328	135 434
Investering	2 384	16 152
Korrigerig tidigare år	0	20
Utrangering	0	-278
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	153 712	151 328
Ingående avskrivningar	-40 949	-37 062
Årets avskrivning	-3 969	-3 985
Korrigerig tidigare år	0	-19
Utrangeringar	0	117
Utgående ackumulerade avskrivningar	-44 918	-40 949
Ingående nedskrivningar	-790	-790
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-790	-790
Utgående redovisat värde	108 004	109 589
<i>Bokförda värden per fastighet</i>		
Svenska teologiska institutet i Jerusalem	22 641	22 973
Fastigheten Svenska kyrkan i Paris	39 689	41 782
Ärkebiskopsgården Fjärdringen 21:1, Uppsala	12 536	13 207
Kyrkobyggnad Bryssel	17 303	18 125
Lägenhet San Agustin	914	974
Prästgård Torrevieja	1 295	1 394
Hyrd kyrka i San Agustin	564	790
Lokal Mallorca	13 062	10 344
Summa	108 004	109 589

Förvaltningsfastigheter

Samtliga fastigheter har förvärvats för att primärt användas i den allmännyttiga verksamheten.

NOT 19 – INVENTARIER

	2019	2018
Ingående anskaffningsvärden	48 588	48 261
Inköp	551	1 175
Försäljningar och utrangeringar	-13 215	-848
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	35 924	48 588
Ingående avskrivningar	-42 004	-41 032
Årets avskrivningar	-1 740	-1 774
Försäljningar och utrangeringar	13 213	802
Utgående ackumulerade avskrivningar	-30 531	-42 004
Filialers redovisade värden	266	300
Utgående redovisat värde	5 660	6 884

NOT 20 – ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

	Organisationsnummer	Säte	Kapital- andel %	Antal aktier	Redovisat värde 2019	Redovisat värde 2018
Svenska kyrkans förvaltnings AB	556047-5773	Uppsala	100	1000	55 654	55 654
Svenska kyrkans utbildning AB*	556427-5823	Uppsala	100	100	120	120
Summa					55 774	55 774
Ingående anskaffningsvärde					58 130	58 130
Utgående anskaffningsvärde					58 130	58 130
Ingående nedskrivning					-2 356	-2 356
Utgående nedskrivning					-2 356	-2 356
Utgående redovisat värde					55 774	55 774
Svenska kyrkans förvaltnings AB						
Omsättning					7 752	7 752
Resultat efter finansnetto					1 566	1 647
Eget kapital					31 211	30 214
Svenska kyrkans utbildning AB*						
Eget kapital					141	141

* Vilande företag

NOT 21 – ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

	Organisationsnummer	Säte	Kapital- andel %	Antal aktier	Redovisat värde 2019	Redovisat värde 2018
<i>Intresseföretag som ej är ideella placeringar</i>						
Berling Media AB	556191-0521	Stockholm	41	512 814	57 740	57 740
<i>Intresseföretag som är ideella placeringar</i>						
Fairtrade Sverige AB	556554-0415	Stockholm	50	2 000	0	0
Summa					57 740	57 740
Ingående anskaffningsvärde					58 490	58 490
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde					58 490	58 490
Ingående nedskrivningar					-750	-750
Utgående ackumulerade nedskrivningar					-750	-750
Utgående redovisat värde					57 740	57 740
Berling Media AB*						
Omsättning					333 641	342 659
Resultat efter finansnetto					27 725	34 600
Eget kapital					249 241	232 159
Fairtrade Sverige AB*						
Omsättning					29 492	27 684
Resultat efter finansnetto					5 123	3 241
Eget kapital					32 084	27 922

* Föregående års siffror är justerade till slutliga siffror för respektive bolag.

	Redovisat värde 2019	Andel 2019	Redovisat värde 2018	Andel 2018
SEB Ethos aktiefond	701 878	7,3%	512 498	6,2%
Nordea Institutionell Aktieförvaltning	627 254	6,5%	482 161	5,8%
Svenska aktier	1 329 132	13,8%	994 659	12,0%
RobecoSAM Ethos global	875 500	9,1%	774 352	9,3%
Generation IM Global Equity Fund	2 248 591	23,4%	1 679 521	20,2%
DNB Miljöinvest	0	0,0%	148 055	1,8%
Stewart Investors Worldwide Sustainability Fund	347 529	3,6%	285 825	3,4%
Globala aktier	3 471 620	36,1%	2 887 753	34,8%
Stewart Investors Global Emerging Markets Sustainability Fund	615 785	6,4%	533 062	6,4%
Generation IM Asia Fund	258 255	2,7%	205 869	2,5%
Emerging Markets	874 040	9,1%	738 931	8,9%
Total aktieportfölj	5 674 792	59,0%	4 621 343	55,7%
Alfred Berg, disk. mandat	0	0,0%	586 403	7,1%
Nordea, disk. mandat	0	0,0%	490 826	5,9%
Nordea Institutionella räntefonden	797 475	8,3%	0	
SEB Ethos räntefond	894 540	9,3%	511 649	6,2%
SPP Grön Obligationsfond	427 518	4,4%	419 074	5,1%
Räntebärande värdepapper	2 119 533	22,0%	2 007 952	24,2%
Nordea Institutional Cross Over Fund	326 411	3,4%	300 563	3,6%
Företagsobligationer	326 411	3,4%	300 563	3,6%
Total ränteportfölj	2 445 944	25,4%	2 308 515	27,8%
Domestica Bostäder	235 333	2,4%	226 498	2,7%
Domestica Bostäder II	194 805	2,0%	149 640	1,8%
Domestica Bostäder III	74 685	0,8%	58 284	0,7%
Domestica Bostäder IV	71 131	0,7%	37 741	0,5%
Thule Real Estate Fund	275 174	2,9%	257 874	3,1%
Fastighetsfonder	851 128	8,8%	730 037	8,8%
Luminar Ventures AB	17 659	0,2%	8 330	0,1%
SEB Impact Opportunity Fund	150 000	1,6%	150 000	1,8%
SEB Microfinance Fund	0	0,0%	2 303	0,0%
SEB Microfinance Fund III	137 540	1,4%	120 190	1,4%
SEB Microfinance Fund V	122 220	1,3%	104 810	1,3%
Generation Credit Fund	10 919	0,1%	20 565	0,2%
Althelia Climate Fund	47 122	0,5%	61 287	0,7%
SFRE	78 647	0,8%	72 036	0,9%
Thule Buyout Co-Investment Fund	56 101	0,6%	0	0,0%
Generation IM Sustainable Solutions Fund III	33 333	0,3%	0	0,0%
Green for Growth Fund	0	0,0%	94 486	1,1%
Alternativa placeringar	653 541	6,8%	634 007	7,6%
Likvida medel	512	0,0%	925	0,0%
Summa kapitalförvaltningen	9 625 916	100,0%	8 294 826	100,0%

NOT 23 – ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	85 455	153 085
Investering under året	1 498	3 302
Försäljning under året	-3 929	-70 932
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	83 024	85 455
Ingående nedskrivning	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Ingående värdeförändringar	-1 723	-5 200
Årets värdeförändring	2 294	3 478
Utgående värdeförändring	571	-1 723
Utgående redovisat värde	83 595	83 733
Ideella placeringar*		
Andelar i Oikocredit Ecumenical Development		
Co-operative Society U.A.	26 472	26 457
	26 472	26 457
Övriga innehav		
Innehav hos filial	1 017	807
Andelar i Ethos Aktiefond **	11 766	10 040
Andelar i Ethos Räntefond**	44 340	46 429
	57 123	57 276
Summa	83 595	83 733

*Placeringarna har finansierats av medel från den internationella verksamheten.

** Placeringarna är relaterade till särskilda skuldposter/ändamålsbestämda medel.

NOT 24 – ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	1 106	1 024
Deponering/investering under året	89	117
Återbetalning under året	-169	-35
Utgående anskaffningsvärde	1 026	1 106
Ingående nedskrivning	-750	-750
Utgående nedskrivning	-750	-750
Utgående redovisat värde	276	356

NOT 25 – FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2019	2018
Upplupna ränteintäkter	8 141	6 431
Övriga upplupna intäkter	80	624
Förutbetalad försäkringskostnad	2 211	2 140
Förutbetalda kostnader hänförliga till IT	4 910	7 185
Förutbetalda hyror	7 070	4 780
Övriga förutbetalda kostnader	2 566	4 187
Summa	24 978	25 347

NOT 26 – KASSA OCH BANK, KORTFRISTIGA PLACERINGAR

	2019	2018
Kassa och bank	1 567 465	1 165 754
Varav		
- Medel relaterade till kyrkkontot	6 446 459	5 587 002
- Disponerat av den nationella nivån för placeringar	-4 914 785	-4 451 096
Nettosaldo kyrkkonto	1 531 674	1 135 906
Bankmedel filialer	4 401	5 912
Valutakonto	18 991	11 513
Spärrade bankmedel	9 800	9 800
Övriga bankkonton	2 599	2 624
Summa	1 567 465	1 165 754
Kassa och bank disponibelt för den nationella nivån		
Kassa och bank enligt balansräkningen	1 567 465	1 165 754
Disponerat av den nationella nivån för placeringar	4 914 785	4 451 096
Skuld till underkontohavare	-6 210 465	-5 550 326
Kassa och bank disponibelt för den nationella nivån	271 785	66 524

	2019		2018	
<i>Värdepapper</i>	Redovisat värde	Portföljandel %	Redovisat värde	Portföljandel %
Löptid upp till 1 år	2 038 96	41,1	1 564 914	35,0
Löptid 1–3 år	2 089 43	42,1	2 012 578	45,0
Löptid över 3 år	835 338	16,8	892 090	20,0
Summa redovisat värde	4 963 746	100,0	4 469 582	100,0
Duration	0,5 år		0,5 år	
<i>Emittentkategori</i>	Redovisat värde	Portföljandel %	Redovisat värde	Portföljandel %
Bank och bostad	2 786 791	56,1	2 380 216	53,3
Företag	1 467 395	29,6	1 553 865	34,8
Stat och kommuner	479 203	9,7	375 492	8,4
Världsbanken	100 452	2,0	99 810	2,2
Nordiska Investeringsbanken	29 992	0,6	30 092	0,7
African Development bank	99 914	2,0	30 107	0,7
Summa redovisat värde	4 963 746	100	4 469 582	100,0
Fem största innehav	Redovisat värde	Portföljandel %		
Fabege FRN 210830	201 854	4,1		
Länsförsäkringar Bank FRN20/04	150 327	3,0		
Region Skåne FRN 240205	143 385	2,9		
FastPartner FRN 220530	103 327	2,1		
SBAB 210127	102 954	2,1		
Andel av den kortfristiga portföljen	701 847	14,1		
Övrig del av kortfristig portfölj	4 261 899	85,9		
Summa redovisat värde	4 963 746	100,0		

NOT 27 – AVSÄTTNINGAR

	2019	2018
Åtagande gentemot Kyrkans Pensionskassa för pensionsåtaganden enligt övergångsbestämmelser*		
Avsättning vid årets början	35 610	36 434
lanspråktaget belopp	-1 399	-823
Avsättning vid årets slut	34 212	35 610
Förmånsbestämd tjänstepension**		
Avsättning vid årets början	4 969	15 472
Ny avsättning	0	4 969
lanspråktaget belopp	-4 969	-15 472
Avsättning vid årets slut	0	4 969
Övriga pensionsåtaganden		
Avsättning vid årets början	65	122
lanspråktaget belopp	-5	-57
Avsättning vid årets slut	59	65
Riktat församlingsbidrag		
Avsättning vid årets början	2 196	4 235
lanspråktaget belopp	-2 196	-2 039
Avsättning vid årets slut	0	2 196
<i>Varav</i>		
<i>2013 års avsättning (att nyttja till och med år 2019)</i>	0	369
<i>2014 års avsättning (att nyttja till och med år 2019)</i>	0	1 827
Summa	0	2 196
Summa avsättningar	34 271	42 840

* Avser i huvudsak åtaganden för präster och andra anställda avseende intjänad pensionsrätt och avgångsförmåner som enligt övergångsregler har statliga eller kyrkokamerala pensionsvillkor.

** Anställda födda 1958 eller tidigare har rätt till förmånsbestämd pension enligt kyrkans tjänstepensionsavtal KAP-KL på inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. Planen redovisas som en avgiftsbestämd plan på grund av att den försäkras årligen och att nationell nivå inte har några aktuariella eller finansiella risker. Kyrkans pensionskassa har för 2019 beslutat att rabattera den förmånsbestämda pensionen inom KAP-KL, varför ingen avsättning gjorts.

NOT 31 – EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Svenska kyrkan lämnar årligen bidrag och anslag till svenska och utländska samarbetspartner. Svenska kyrkans åtaganden grundas normalt på olika former av samarbetsavtal eller beslut av kyrkomöte eller kyrkostyrelse. Vissa av anslagen är direkt relaterade till en förväntan på att erhålla bidrag från andra organisationer eller myndigheter. Storleken på förväntade lämnade bidrag och anslag fastställs i allt väsentligt i en detaljbudget som beslutas av kyrkostyrelsen året innan bidragsåret. Genom beslut om detaljbudgeten har samarbetsparten en välgrundad förväntan på att Svenska kyrkan

NOT 28 – SKULD ERHÅLLNA EJ NYTTJADE BIDRAG

	2019	2018
Ej nyttjade offentliga bidrag		
Kyrkoantikvarisk ersättning	53 084	46 796
Sidabidrag	43 738	19 116
EU/ECHO bidrag	3 479	1 756
	100 301	67 668
Övriga ej nyttjade bidrag	17 181	16 127
Summa	117 482	83 795
Kyrkoantikvarisk ersättning		
Skulden avser fördelade men ej rekvirerade medel per årsskiftet. Fördelade medel kan disponeras under en tvåårsperiod med möjlighet till ett års förlängning.		

NOT 29 – UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2019	2018
Konsultarvoden IT drift/systemutveckling	15 451	10 192
Övriga konsultarvoden	3 863	3 406
Upplupen pensionspremie	17 132	15 576
Upplupna räntekostnader	49 029	2 447
Upplupna semesterlöner/löner	21 996	25 404
Upplupna sociala avgifter	11 021	12 004
Övriga upplupna kostnader	14 583	7 640
Förutbetalda intäkter	0	240
Summa	133 075	76 909

NOT 30 – STÄLLDA SÄKERHETER

	2019	2018
Spärrade bankmedel som säkerhet för bankgaranti	9 800	9 800
Pantsatt värdepå	50 414	19 118
Summa	60 214	28 918

NOT 32 – VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÅKENSKAPÅRETS SLUT

En global oro för coronaviruset och dess spridning har medfört en stor osäkerhet på finansmarknaderna med väsentliga prisfall på aktier och lägre räntor som följd. Stora delar av uppgången 2019 har till och med mitten på mars 2020 raderats ut.

ska verkställa beslutade anslag. Bidragen är dock normalt förknippade med sådana villkor att Svenska kyrkan inte anser att de ska skuldföras i samband med beslutet. I 2020 (2019) års beslutade budget uppgår anslag och bidrag till 2 078 miljoner kronor (2 044 miljoner kronor) varav 1 860 miljoner kronor (1 881 miljoner kronor) beräknas kunna finansieras med bidrag från andra organisationer samt myndigheter i enlighet med redan ingångna avtal och beslut. Resterande del av beslutade anslag finansieras dels med gåvomedel dels med allmän utjämningsavgift samt övriga verksamhetsintäkter.

Kyrkostyrelsen

EN PRESENTATION AV STYRELSEN OCH DESS ARBETE

Kyrkostyrelsen leder och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter enligt bestämmelser i kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen företräder Trossamfundet Svenska kyrkan, till exempel genom remissvar, uttalanden och officiella kontakter. I teologiska och ekuumeniska frågor samråder kyrkostyrelsen med biskopsmötet.

Kyrkostyrelsen verkställer de uppdrag som kyrkomötet ger, och kan lämna skrivelser till kyrkomötet med olika förslag. Varje år lämnar kyrkostyrelsen verksamhetsplan och årsredovisning för den nationella nivån till kyrkomötet.

Kyrkostyrelsen består av ärkebiskopen och fjorton ledamöter med lika många ersättare som väljs för en period om fyra år. Dessutom väljs en annan biskop som ersättare för ärkebiskopen. Kyrkostyrelsens ordförande är ärkebiskopen, och därtill finns två vice ordförande.

För att skapa ett långsiktigt hållbart kyrkoliv i Svenska kyrkan, effektivisera och bidra till ansvarsfördelning mellan stift och nationell nivå pågår fördjupade samtal mellan kyrkostyrelsens arbetsutskott och stiftsstyrelsernas presidier. Kyrkostyrelsen och biskopsmötet möts också kontinuerligt i separata överläggningar. Kyrkostyrelsen inbjuder företrädare för stiftens domkapitel till gemensamma överläggningar. Likaså möter man stiftens egenomsförvaltningar till samråd om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Kyrkostyrelsen har under året sammanträtt sju gånger och arbetsutskottet har genomfört elva sammanträden. Som en del av kyrkostyrelsens kompetensutveckling besökte kyrkostyrelsen Västerås stift två dagar i september för att lära känna stiftets verksamhet.

Det dagliga arbetet på kyrkostyrelsens kansli, kyrkokansliet, leds av generalsekreteraren, som utses av kyrkostyrelsen.

Enligt kyrkoordningen ska kyrkostyrelsen bland annat:

- företräda Trossamfundet Svenska kyrkan,
- svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund,
- stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet,
- ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplanerna för dessa samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning,
- samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission och internationell diakoni,
- ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder,
- svara för det kyrkliga utjämningsystemet,
- ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma datasystem,
- främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan,
- verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv, som främjar dialog kring religion och livstolkning samt
- svara för övergripande frågor avseende begravningsverksamheten inom Svenska kyrkan.

svenskakyrkan.se

Här kan du läsa om Svenska kyrkans uppdrag och historia.

om organisationen, kyrkomötet och ärkebiskopen.

Här hittar du också ekonomi och statistik samt information om

hur du kontaktar din församling.

SVENSKA KYRKANS KYRKOSTYRELSE 2018–2021 (INKLUSIVE ERSÄTTARE)

1. Daniel Larson	8. Anna Karin Hammar	16. Antje Jackelén
2. Åsa Ingårda	9. Marie Rydén Davoust	17. Karl-Gunnar Svensson
3. Julia Kronlid (har avgått och ersatts av Daniel Engström)	10. Mats Hagelin	18. Nils Gårder
4. Aron Emilsson	11. Sofia Särdaqvist	19. Daniel Tisell
5. Marja Sandin-Wester	12. Margareta Winberg	20. Agneta Hyllstam
6. Fredrik Modéus	13. Wanja Lundby-Wedin	21. Elisabeth Rydström
7. Erik Sjöstrand	14. Torvald Johansson	22. Marie Johansson
	15. Lars Johnsson	

På bilden saknas:

Jesper Eneroth, Sara Waldenfors, Cecilia Brinck, Sebastian Clausson, Daniel Engström, Carl Seved Tigerhielm, Lars-Ivar Ericson, Britt Sandström och Berth Löndahl.

Styrelsen för trossamfundet Svenska kyrkan

UPPSALA DEN 26 MARS 2020

ANTJE JACKELÉN
ÄRKEBISKOP, ORDFÖRANDE

WANJA LUNDBY-WEDIN
(1:E V ORDF)

DANIEL TISELL
(2:E V ORDF)

ARON EMILSSON

JESPER ENEROTH

NILS GÅRDER

MATS HAGELIN

AGNETA HYLLSTAM

LARS JOHNSON

BERTH LÖNDAHL

MARIE RYDÉN DAVOUST

ELISABETH RYDSTRÖM

BRITT SANDSTRÖM

ERIK SJÖSTRAND

MARGARETA WINBERG

Vår revisionsberättelse har lämnats

UPPSALA DEN 31 MARS 2020

GUNVOR HAGELBERG
ORDFÖRANDE FÖR REVISIONEN

OLLE BURELL

STAFFAN HOLMGREN

OLA ISACSSON

LENNART SACRÉDEUS

CONNY TYRBERG

ERIK ALBENIUS
AUKTORISERAD REVISOR
PWC

REVISIONSBERÄTTELSE

Till kyrkomötet i Trossamfundet Svenska kyrkan,
org.nr 25002-6135

Rapport om årsredovisningen

UTTALANDEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Trossamfundet Svenska kyrkan för år 2019. Trossamfundets årsredovisning ingår på sidorna 18-46 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av trossamfundets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kyrkomötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen för trossamfundet.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt De icke-auktoriserade revisorernas ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till trossamfundet enligt god revisorsred i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

ÖVRIG UPPLYSNING

Revisionen av årsredovisningen för räkenskapsåret 2018 har utförts av en annan auktoriserad revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 9 april 2019 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

ANNAN INFORMATION ÄN ÅRSREDOVISNINGEN

Det är kyrkostyrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av sidorna 1-17 (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

KYRKOSTYRELSENS ANSVAR

Det är kyrkostyrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Kyrkostyrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar kyrkostyrelsen för bedömningen av trossamfundets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om kyrkostyrelsen avser att likvidera trossamfundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

DEN AUKTORISERADE REVISORNS ANSVAR

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsred i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen. Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av trossamfundets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i kyrkostyrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att kyrkostyrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om trossamfundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en trossamfundet inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera kyrkostyrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

DE ICKE-AUKTORISERADE REVISORERNAS ANSVAR

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionsred i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av trossamfundets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

UTTALANDE

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av kyrkostyrelsens förvaltning för Trossamfundet Svenska kyrkan för år 2019.

Vi tillstyrker att kyrkomötet beviljar kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

GRUND FÖR UTTALANDE

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorernas ansvar. Vi är oberoende i förhållande till trossamfundet enligt god revisionsred i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

KYRKOSTYRELSENS ANSVAR

Kyrkostyrelsen ansvarar för trossamfundets organisation och förvaltningen av trossamfundets angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma trossamfundets ekonomiska situation och att tillse att trossamfundets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och trossamfundets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

REVISORERNAS ANSVAR

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av kyrkostyrelsen i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot trossamfundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot trossamfundet.

Som en del av en revision enligt god revisionsred i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för trossamfundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Uppsala den 31 mars 2020

Gunvor Hagelberg
Ordförande för revisionen

Olle Burell

Staffan Holmgren

Ola Isacson

Lennart Sacrédeus

Conny Tyrberg

Erik Albenius
Auktoriserad revisor
PwC

För dig som vill veta mer

KONTAKT, ENGAGEMANG OCH RELATION

MER OM SVENSKA KYRKAN

Vill du engagera dig och hjälpa till att göra världen lite bättre? Har du frågor om livet, eller behöver du någon att prata med? Svenska kyrkan är en gemenskap och ett sammanhang där du kan möta andra och fördjupas i din tro. Ditt och andras engagemang och stöd är viktigt för kyrkan. Alla kan bidra på något sätt.

I Svenska kyrkans breda verksamhet är du välkommen, oavsett vem du är. Välkommen att höra av dig till din församling, kontaktuppgifter hittar du på svenskakyrkan.se.

LÄS MER OM SVENSKA KYRKAN

www.svenskakyrkan.se

www.facebook.com/svenskakyrkan

<https://twitter.com/svenskakyrkan>

www.instagram.com/svenskakyrkan

KONTAKTA SVENSKA KYRKAN

www.svenskakyrkan.se/kontakt

TELEFON: 018-16 95 00

POSTADRESS: Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala

FÖR GÅVOR TILL ACT SVENSKA KYRKAN

Swish: 9001223

Plusgiro: 90 01 22-3

Bankgiro: 900-1223

PRODUKTIONSFAKTA

TEXT: Kyrkokansliet

PROJEKTLEDARE: Lena Sjöström, kyrkokansliet

PRODUKTIONSLEDARE: Hanne Yngwe, kyrkokansliet

BILDREDAKTÖR: Gustaf Hellsing, kyrkokansliet

PRODUKTION: Kärnhuset

FÖR MER INFORMATION:

www.svenskakyrkan.se

TELEFON: 018-16 95 00

ARTIKELNUMMER: SK19453

OMSLAGSBILD: Konfirmationsläger på stiftsgården i

Undersvik sommaren 2019

FOTO: Alex Giacomini/Ikon

Innehåll

Ärkebiskopen har ordet	2
Generalsekreteraren har ordet	3
Fakta om Svenska kyrkan	4
Verksamhetsberättelse	6
Förvaltningsberättelse	18
Resultaträkning	23
Balansräkning	24
Förändring av eget kapital	25
Kassaflödesanalys	26
Noter	27
Kyrkostyrelsen	42
Revisionsberättelse	45
För dig som vill veta mer	47